

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre 24 korona.
Égy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Égy évre 28 korona.
Égy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, augusztus 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelkek: Politikai írásjelek.
- Visszatartott kitérítések.
- Ferrongás az aranybányák vidékén.
- Lengyel Zoltán a függetlenségi pártról.
- Edvard és Vilmos.
- Ujabb telefon-rendelet.
- Orth János élt?
- Életmentő főpénztárnok.
- A batucal határpör.
- Megint a macsica!
- Csendőrök a női uszodában.
- Pör a magyar kormány ellen.
- Tulipán-népünnepély.
- A szép Alice kalandja.
- A kormány az iparpártolás ellen.
- Oncsácz hercege.
- Tárcs: A Maros partján. Irta: Zöldi Márton.
- Csarnok: IV. Péter asszonyai. Irta: Kabos E.

Politikai írásjelek.

Arad, augusztus 16

Régi jó prédikátorok szokását követve, idézzük első sorban a penzumot, a melyet az elmékedés mesgyéjén követni fogunk. Idézzük pedig Lengyel Zoltánnak *Fegyverbe!* című cikkéből ezen, önkényesen kiszakított részt:

A szabadelvűpártnak csak jelszavai voltak. Nekünk még több van. Ámde a szabadelvűpárt nem akarta Magyarországot felszabadítani, mi pedig akarjuk. (Vagy tán mi se akarjuk?)

Látnivaló, hogy ennek az idézetnek, különösen az idézet befejező részének em a szavak a legjelentősebb részei,

hanem az írás-jelek. A zárójel, kérdő- és fölkiáltó-jel. Ez utóbbi kettő: a kérdő- és fölkiáltó-jel nem jár külön-külön, hanem beszédes módon, szerelmesen összeházasítva. És szerencse, hogy ez idézetről írásművet kell gyártanunk, nem pedig szónekiat. Előszóban a hangsúly talán nem tudná elég színesen festeni a három írás-jelnek belső jelentőségét, míg így, az írás és a nyomtatott betű képein félreérthetetlenül megnyilatkozik az.

Záró-jel, kérdő-fölkiáltó-jel. Érezzük, hogy kissé fárasztó lesz a közönségre, és mégis ki kell térnünk néhány szóval ez írásjelek értelmének magyarázatára, különben aligha értenék meg Lengyel Zoltánt. Pedig elmondhatjuk, hogy a neves férfit összes obstrukciós beszédeinek számrétű körmondataiban, az egyetemi ifjusághoz intézett összes rögtönzéseiben, hozzávéve mindezekhez a zilahi kerületben tartott, s a nyilvánosság által talán kevesen nem méltatott programbeszédet: nem mondott annyit, mint ezen három, egyszerű és bájos írásjellel.

Mire való tehát a zárójel? A zárójelbe tett állítás néha egy-egy foltja az okoskodás szövetén maradt résnek. Nehogy e rést más vegye észre: az élelmes szerző maga szurja közbe, a mi kimaradt. Néha egy pernyi leszállás a gondolatmenet szekeréről, hogy az ember az eszmék szürke kalászái közé az ötletek egy-egy buzavirágát keverje. Néha pedig más a zárójel, a belső hang közbeszólása. Az

ember önmagával nem szeret vitatkozni és annyira nem is gyöngédtelen, hogy a belső én-nek ellenvetését, még ha nincs is összhangban a nyílt szóval, durván le-cáfolja. Helyet ad neki és zárójelbe teszi. Néha pedig gyöngéd figyelmeztető a zárójelbe tett mondás. Annyit jelent: ha nem fog rajtatok, akiknek ez írás szól, az, amit zárójel nélkül írtam, akkor kiszabadítom a zárójel pántjába szorított gondolatot, hadd törjön egész erejével rátok!

Es a kérdő-fölkiáltó-jel? Kérdés, a mely fölkiáltás és fölkiáltás, a mely kérdés. Kérdezzük valamit, de mindjárt azt mondjuk vele, hogy: gyalázat, ha így van! Megütközünk valamin, s a megütközésünkön mindjárt azzal enyhítünk, hogy kérdés formájába öltöztetjük a megbotrántoztató dolgot: ugy-e, hogy nincs ugy? Szerető házaspár ez a két írásjel egymás mellé állítva. A férj; a fölkiáltó-jel, a ki fenyegető fenséggel áll karcsu neje, a kérdőjel mögött; s viszont a nő gyöngédsége enyhíti a férj nyers haragját.

Most már ez írásjel-elméletet használva, olvassuk el Lengyel Zoltánnak főnebb idézett szavait. A derék férfit a halott szabadelvű pártot csattogtatja szeges korbácsát, a melylyel, a mig élt, annyi véres sebet vert annak testén. S a mig a szabadelvű párt bűneit titkolja, megszólal a lelkekből egy másik Lengyel Zoltán, a kit ugy látszik, ép ugy nem lehet elhallgattatni, mint a hogy őt sem lehetett szájkosárra kárhoztatni. Es ez a

A Maros partján.

Irta: Zöldi Márton.

Az ünnepeit diva szalonjában egy karcsu, eltűnően sápadt fiatalember hallgatta a nagy énekesnő szavait. Este volt s a függönyökön átszűrődő fény bizalmas féihomályt árasztott.

A szavak félig suttogva hangzottak, de a beszédművészetnek különös varázsa áradt belőlük.

— Hát igen, barátom, harmincnyéves vagyok — mondotta a diva. — A színpadon ez a fiatalság. Különösen azon a színpadon, amelyen énekelnek. A festék évtizedeket tüntet el. Aztán a távolság is segít az optikai csalásnak... Igen, mint énekesnő fiatal vagyok, vagy mondjuk banális szóval: zenitlen állók, de ha arról van szó, hogy egy nálam három évvel fiatalabb emberhez menjek feleségül... No csak ne idegeskedjék. Tudom, mit akar mondani, hogy a fő a vonzalom, a szerelem... Igen, ezt hisszük, de vajjon ugy van-e? Mind a kettőnket olyan csalódás érhet...

— De Márta — vetette közbe a sápadt fiatalember — ez a gonosz sejtés minden házasságot megsemmisíthet. Az emberi lélek mélységeit senki sem ismeri. Vannak rossz ösztönök, melyek mélyen aluszhatnak s hirtelen ébrednek. Sem magunkért, sem másért nem állhatunk jól. De hát ez mind általánosság. És

ha ezek után indulnánk, egy házasság sem volna megköthető.

A diva felkelt a puha bőrtámlásból, homlokán néhány apró ránc jelent meg hirtelen. Nehány pillanatig gondolkodott, azután könnyű sóhajtas szaladt ki ajkán. Így szólt:

— Gyula, mi sem megütközőbb rám nézve, mint az a makacsság, amelylyel én a házassághoz ragaszkodik. Ez mutatja érzésének őszinteségét.

— Hát kétkelkedett benne valaha?
— Igen, kétkelkedtem. És ez természetes, barátom. Bennünket, nőket csak a józan kétkedés tud erkölcsi színvonalon tartani. Mi lenne a nőből, ha mindenkinek bízna?

— Igaz.
— De lássa, most nem kétkedem. S az ön őszintesége engem is őszinteségre kötelez. Teljes őszinteségre.

— Ah! — mondotta a férfit s a szép, szabályos arc vonásai megfeszültek a figyelemről.

A diva leült és folytatta:
— Lássá edesem, mentől többet gondolkozom ezen a mi dolgunkon, annál jobban érzem, hogy nem vagyok méltó önre... Jó, jó, ezt nem lehet neuraszténiával elintézni. Vélemények fölött lehet vitatkozni, de tények fölött nem.

— Tények? — kérdezte a sápadt fiatalember. — Ma ön, ugy látszik, stí usgyakorlatokkal akar szórakoztatni, azaz gyötörni.

— Barátom — mondotta a diva komoly

hangon — amit most hallani fog, azt ugy hallgassa meg, mint a gyónást. Fel akarom önnek tárni multamat, már többször akartam tenni, de ön mindig azzal állotta útját, hogy önnek semmi közbe sincs a multamból.

— Ezt mondom most is.
A diva mosolygott, de a mosoly mögött az ajk szélén valami bánatos vonás mutatkozott.

— Így beszél a bohém, a művész, az ünnepeit komponista, ki azt érzi, hogy fölötte áll minden társadalmi törvénynek, szabálynak, előítéletnek. Sőt azt hiszi, hogy túlteheti magát a közönséges emberi indulatokon. Es mégis, én azt hiszem... De nem, nem, hagyjuk az elmékedést... MÉR három hónap óta zaklat a vágy, készlet a lelkem, hogy önnek mindent elmondjak, azóta, mióta először engedtem meg, hogy az ajka az enyémet érintse, hogy forró öleléssel a keblére szorítson.

A fiatal művész mohón ragadta meg a diva kezét és forró csókot lehelt reá.

— Amiért én örökre bálás leszek, esküszöm.

— Azóta én is mindig önre gondolok. Ezt ön érzi, tudja.

— Igen érzem, tudom.
A diva ujra felkelt.

— Most haligasson, ami bizarr, talán ostoba, amit nő nem szokott mondani, de mégis a lelkemből fakad.

— Mi az?

másik Lengyel Zoltán azt mondja a cikk-íróknak:

— Várj, mesterem. Igazat adok neked abban, hogy a szabadelvű párt nem akarta Magyarországot fölszabadítani, pedig az illet, ugye, csak akarni kell. De vajjon akarjuk-e mi? Vajjon mi jobbak vagyunk?

S mielőtt a cikkíró Lengyel Zoltán tovább haladhatott volna a fekete sorok utján, a másik Lengyel Zoltán folytatta a lelki obstrukciót:

— Hát akarjuk? Én mindent látok, csak azt nem, hogy az országot föl akarjuk szabadítani. Akarunk hivatalokat, új államtitkárságokat. Akarunk gyomlálást, hogy a kigyomláltak helyébe mi jussunk. Akarunk titkos tanácsosságokat, s ha nem kaptunk, a félhivatalos hangján ócsároljuk a savanyu szőlőt: az ördögnek kellett! Akarjuk a pozsony-bécsi villamost, az újságok megzabolázását. Így csinálják Magyarország fölszabadítását? Vagy úgy, hogy a delegációban megkegyelmeztünk Goluchovskinak, Pitreichhal pedig úgy megbarátkoztunk, hogy szinte csoda. Azal szabadítgatjuk az országot, hogy mindaz, a miért a nemzeti kormány előtt harcoltunk, ma nenyuljohozzám lett? Nem lesz úgy, a hogy te mondd. A függetlenségi párt csak addig szabadítgatta az országot a járom alól, a mig kisebbség volt. Most, hogy kormányon van, ezt a missziót örömezt átengedné egy új kisebbségnek.

S Lengyel Zoltán, a cikkíró egy pillanatra helyet adott a láthatatlan szférákban élő alteregójának. A kisebbség szavára eszébe jutott jövendőbeli esetleges hivatala és zárójelbe rekkentette a közbefutó gondolatot, a mely egyben fenyegetés: majd írunk erről bővebben is!

És ott a kérdő-jel, a felkiáltó-jel. Nem akarjuk? Nem akarjuk, úgy látszik, hogy ép, úgy nem akarjuk, mint a hogy a szabadelvű párt nem akarta. Vagy talán mégis akarjuk? Vagy talán a szabadelvű

párt is akarta, de ép úgy nem bírta, mint mi? Vagy mi jobban bírónk, mint a szabadelvű párt, de nem akarjuk, mert előbb sok minden mást akarunk a magunk jóvoltára? No, akkor ép olyan fölkiáltójeles istennyilára vagytok érdemesek, mint a minőket én, Lengyel Zoltán a szabadelvű pártnak nyakába zuditottam!

Enyit jelentenek ezek az írásjelek. Nem a Lengyel Zoltán politikai súlyának okából, se a cikkének a jövőre való jelentősége miatt foglalkoztunk ilyen bőségesen vele, hanem abba az érdekes lelki hullámvázban merültünk el, a mely Lengyel Zoltánt elfogta, mielőtt ezt a sort leírta:

(Vagy talán mi se akarjuk?!)

Lengyel Zoltán, testi és lelki Lengyel Zoltánok, — félünk, hogy e mondat melől az évek során elmarad a zárójel, a kérdő-jel, a fölkiáltó-jel, el a kérdő-szavak, s nem marad más, mint a valóságot jelentő pusztá, sivár állítás. +

Visszautasított kitüntetések.

A király Polónyi és Justh ellen.

Nem lesznek titkos tanácsosok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 16.

Nagy Boldogasszony ünnepi csendjét a Bud Tud. egy rendkívül érdekes szenzációja zavarta meg. A nevezett könyvmatos az éj folyamán a következő melankolikus s az ártatlanság mezébe öltöztetett kommunikát adta ki:

— Több lapban hire járt, hogy a kabinetnek azon tagjai, akik eddig még nem valóságos belső titkos tanácsosok, valamint a képviselőház elnöke, e méltóságot ő felsége a király születésnapja alkalmából fogják elnyerni. A „Budapesti Tudósító“-nak illetékes helyen szerzett értesülése szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak, sem-

miféle belső titkos tanácsosság vagy más kitüntetés iránt akár a kabinet tagjai, akár mások részére semmiféle előterjesztés nem történt s célba sem vétehető.

Ezek szerint nem lesznek tehát titkos tanácsosok: Kossuth Ferenc, Polónyi Géza, Zichy Aladár gróf, Jehelfalussy Lajos és Justh Gyula. Csodálatos! Több hete, hogy az hír megjelent, hogy az itt felsoroltak a király születése napján titkos tanácsosok lesznek. Augusztus 18-án van a király születésnapja s augusztus 16 ig a kormány elűrtte ezt a hírt melyet most feltűnő módon megcáfol, olyformán, hogy ez a kitüntetés nem lesz meg, erre nézve nem is történt semminemű előterjesztés.

A ki a sorok között tud olvasni, azt talán nem is szorul bővebb informácókra. Az icheki kihallgatás eredménye, Bécsből kapott értesülés szerint a következő:

Wekerle Sándor minisztere'nők az icheki kihallgatás alkalmával tényleg előterjesztette titkos tanácsosi kitüntetésre e méltósággal nem bíró miniszter társait és Justh Gyulát, a képviselőház elnökét. A király az előterjesztés meghallgatása után kifogást tett Polónyi Géza és Justh Gyula a kitüntetés ellen.

Polónyi Géza igazságügyminiszter ellen az ért tett kifogást az uralkodó, mert — mint az miniszter társai mértékadó h ljen gyakorta célszerűen hangoztatják, — őt a kabinet esak kény szerűségeből tartja meg kebelében.

Justh Gyula házelnök ellen pedig azért mert mint emlékeztetes, Justh Gyula a király előtt annak a nézetének adott kifejezést, hogy a végleges politikai kibontakozást csakis a perszonálunió alapján lehet megcsinálni.

A király a visszautasításra vonatkozó elhatározásához ragaszkodott, dacára annak, hogy Wekerle mindent elkövetett, hogy meggyőzze ő felséget arról, hogy a király legelső tanácsosai ezt a méltóságot nélkülözhetetlennek tartják. Az ez irányban folytatott kísérletek, a király visszautasítása dacára, nem szűntek meg valószínű, hogy az őszli parlamenti kampán alkalmával ismét aktuálisak lesznek.

Eddig szól az értesülés. Természetének

— Hogy én jobb szeretnék önnek kedvese, mint felesége lenni.

— Márta! — kiáltott a nagybíró fiatal zeneszerző s szavából a panasz, szemrehányás, keserűség csengett.

A diva hozzá űlt, egész közel s megismertotta homlokát.

— Gyula, ön nem tudja, hogy én ki vagyok. Nem tudhatja. Oa abból az illuzióból itél meg engem, amelyet énekeim ébresztett lelkében... Igen, elismerem, nagy énekesnő vagyok. Eszközeim és tudásom egyaránt megbízható. Ezt sikereim is igazolják. S mégis, ha tudná, hogy miképp jutottam ebbe a nagy, ragyogó művészi pozícióba...

— Dehát mi közöm hozzá?

— Sok köze van hozzá barátom. Es most követelem, parancsolom, hogy hallgasson meg.

— Legyen.

— Tehát tudja meg, hogy én a Maros partján születtem egy kis községben, ahol apám pékmester volt. Szegény apám korán halt meg és én a mamával egyik távoli rokonunkhoz a fővárosba kerültem. Messze, künn a külvárosban laktunk s anyám nem is tudom kinek a tanácsára bevitt az Opera balettjébe, hol táncolni tanultam. Ott voltam tizenhétéves koromig, mikor elcsábítottak... Igen, elcsábítottak... közönségesen, komiszul, mint ahogy a külvárosi szegény lányokat szokás... Néhány ékszer, néhány ígéret és én elbuktam... Milyen ostoba voltam.

— On ostoba?

— Igen, barátom, ez egy speciális ostobaság, a külvárosi lányok ostobasága, kik az exotikus vágyat égő szenvedélynek tekintik, kik vakon hisznek a sorsnak, ha az egy kacér,

biztató mosolyt mutat... Ab, barátom, ha ön tudná, milyen semmiházi, milyen rongyember, milyen korcsférfi volt az én csábítóm... A szegény ma, csaknem tizennyolc év után lájón égeti az arcomat... Es mégis ennek a hitvány embernek köszönhetek mindent. Nemcsak karrieremet, de azt a boldogító tudatot is, hogy szegény anyám életének utolsó éveit polgári jólétben tölthette... Oh szegény anyám... Igen, a szegénység az, mely az erkölcsi érzést a legsikeresebben tompítja el... O boldog volt, hogy engem elegáns toaletben láthatott. Hogy neki is jutott néhány török slafrokk... egy kis ékszer s a mindennapi kávé szép, virágos csészében... Így töltöttem el hat esztendőt... Tudja, mi az, hat esztendő szegény és gyalázat... Fizetett kedvese voltam egy hitvány embernek. Most már remélem, megérti, hogy miért kívánczolt ez a vallomás az ajkamra... Most már elhitheti, hogy igazán, mélyen és őszintén szeretem.

— Hiszem, hiszem...

— Es hogy nem lehetek az ön felesége.

Három hónap telt el e vallomás után. A híres komponista még az este elutazott egy kis faluba, amelyben apja kántor volt. Edes anyja betegsége szőlította haza. Mindennap levelet írt a dívának. Ezek a levelek lángoltak a szerelemtől. Izzóan forró volt hangjuk s érezni lehetett a mély szenvedélyt belőlük.

Az utolsó néhány levélben arra kérte a dívát, hogy jöjjön el hozzá. Ezeket írta: „Édes anyám, ki most is súlyos beteg, mindenáron látni akarja azt a nőt, akit anyyira szeretek s a kőről annyit beszéltem...“

Márta leutazott... O is arról a vidékről való volt... A Marospartról... A kis kán-

torlakban végtelen szeretettel és gyöngéggel fogadták, a hogy csak puritán lelkek, nél a vendégszeretet a lélekből ered, tud becézni vendéget.

Minden este nagy sétát tettek a beteg asszonnyal a Maros partján, s hosszasan gatták a sikamió, örvénylő habokat...

Néhányszor egyedül is mentek sétálni. olyankor történt, mikor az öreg kántorné gyékelkedett.

Egy ilyen séla után, már késő este volt, öreg kántor a kis ajtóban várta a fiatalos. Egyszerűen fogadta üdvözlésüket, aztán mindkettő nélkül így szólt:

— Tudják e, mit beszélgettünk az a jukkal.

— Mit? — kérdezte Márta.

— Hát azt, hogy legjobb lenne, ha itt faluban esküdnének meg.

Mind a kettő megilletődve hallgatott. derék öreg mosolyogva folytatta:

— Tudjátok, erre mi felénk, a falun nagyon értenek ám a népek az emberszóláshoz. Már is beszélnek egyet-mást, hogy így meg úgy. Nohát legokosabb, ha betömjük a szájukat. Diszpenzációval akár két hét múlva megeshetik. Azt pedig megadja a püspök.

Miután nem kapott választ, újra feltette a kérdést:

— Nos?

Fia szólalt meg.

— Ha Márta akarja...

Az öreg kántor Mártára nézett. Tekintetéből szeretet és bizalom áradt.

— Nos, leányom? — kérdezte.

Márta mélyen elpirult. Ugy mint egy tizenhatéves leány s alig hallhatóan rebegte:

— Akarom...

tartjuk, hogy a kormány valamelyik lapja, vagy köznyomatosza — hogy melyik, azt nem tudhatjuk előre, minthogy a kormány most számföldtől lappal rendelkezik — ezeket az információkat egy szentimentális, lírai ömlengéssel megpróbálja majd cáfolni, anélkül azonban, hogy a lényegét érintené.

Forrongás az aranybányák vidékén.

Ujabb nagy sztrájk készül.

Dinamit és bomba.

Háromezer család veszedelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Gurabanc, augusztus 16.

Julius havában két hadiállományú század tíz tiszt vezénylete alatt, valamint harminc csendőr őrködött Gurabáncban a rend és közbiztonság felett. A rudai Tizenkét Apostol bányatársulat munkásai mintegy 2000-en sztrájkba léptek: reggelint nem vonult a munkába a bányász-sereg, esténként nem volt világos az égő mécesektől az utca. Az egész sztrájk ideje alatt számbavehető kihágás nem fordult elő. Csak egy nagy kalamitást nem tudtak a bányászok leküzdeni: az unalom, a munkátlanság szülte unalom ellen a séta, a Körös-fürdő, a társasjáték csak az első napokban bizonyult hathatós ellenszernek.

Mikor a sztrájk utolsó előtti napján a gurabánci sztrájk tanyán a munkások szónoka az összegyűlt bányászokat a munka megkezdésére felhívta és beszédét azzal végezte: „most pedig mindnyájan békességgel menjetek haza lakásaitokba és tartózkodjatok minden rendezettségűtől” — kétezer torokból hangzott fel a válasz:

— Nem vagyunk mi olyan emberek, tudjuk mi a törvényt, azt be is tartjuk.

A sztrájk indokolt vagy indokolatlan volta, célszerűsége vagy káros volta felől megoszolhattak a vélemények, azonban bizonyos eredmény gyanánt lehetett a munkás sereg nyugodt magatartása által a közvéleményben irántuk megnyilatkozott rokonszenvet venni. A közvélemény rokonszenve pedig hosszabb-rövidebb idő alatt a munkások kívánságai teljesülésére nézve jó kilátással biztatott.

Most azonban a munkások, ugylátszik, kezdenek megfélemleni a sztrájk megszűnése napján a törvényes rend betartására tett ígéretükről, napról-napra ékesen szóló bizonyítékokat szolgáltatva a forrongó hangulatról.

Munka után csoportokban álldogálnak a kocsmákban késő estig, hol egymást a sztrájk újbóli felvételére biztatják. Már előre beszélnek arról, hogy a mostan kitörendő sztrájk alkalmával nem fognak ők egy sztrájk tanyán összegyűlni, hanem majd gondoskodnak arról, hogy minden másképp legyen. Fogadkoznak, hogy meg fogják mutatni, hogy nemcsak egyetlen munkás nem fog a tanyába bemenni, hanem még a bányatisztek, felőrök és ércfejtőknek sem engedik a bányába való leszállást.

Mult vasárnap délután 6 órakor Gurabáncban négy bányász megtámadott egy ércfejtőt s ha gyors segély nem érkezik, ott verik agyon az út közepén. Szombat-ról vasárnapra menő éjjel pedig Jung bánci bánya inspektor udvarára dobtak egy dinamit-bombát. Szerencsére a bomba a fal-tól négy méternyire esett és így a hatalmas robbanás emberéletben nem, csak az épületen okozott kárt.

Ily jelenségek egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy a munkások iránt az első sztrájk alkalmával mutatkozó rokonszenvet fentartsák. Ugy látszik az aranybánya-munkások, kik sokkal veszélytelenebb munkát végeznek, mint a szénbányászok az egész világon, de hasonló jó, ha nem jobb keresetük van: rohamlépésben haladnak amaz uton, mely az anarkia felé vezet. A forrongó hangulat e vidéke még abból a szempontból is nagy figyelmet érdemel, mert a bányászok dinamit-készlet felett is rendelkeznek és ezzel — hivatásuknál fogva — bánni is tudnak. Mindig sikerül az aranybányánál fennálló szigorú ellenőrzés dacára tekintélyes mennyiségű lőport és dinamitot kicsempészniük. Bizonyítja ezt a nagy ünnepeket megelőző éjszakákon divó dinamitpatron-sütögetés, amikor is egész éjszakán át 200—300 lövés és robbanás reszketteti meg a levegőt.

A szomszédos bányáknál a robbanószerek ellenőrzése nem pontos és nem elég szigorú. A bányász nem egy-egy dinamitpatront, 100 grammnyi mennyiséget kap kézhez, hanem félkilót, sőt többet is adnak kezébe egyszerre; hogy ezt kihozza-e vagy a bányában munkájánál felhasználja-e, ezt nem ellenőrzik. A szomszédos bányák egyes munkása még áruba is bocsátják az így szerzett dinamitot: nagy veszedelmére a közbiztonságnak.

Közelfekvő tehát az a lehetőség, hogy a munkások forrongása az izgatók nem szűnő működése folytán az élet- és vagyonsbiztonság megrendülésére vezet. Ilyen esetben pedig a közrendre ügyelő hatóságnak nemcsak az a feladata, hogy a felmerült és felmerülő esetekben a törvényes megtorlás iránti lépéseket tegye meg, hanem sürgősen gondoskodnia kell oly preventív intézkedésekről, melyek az esetleges nagyobb mérvű rendzavarást is lehetetlenné teszik és a lakosság életét és vagyonát kellő erélylyel megóvják. Nem szabad bevárni, míg emberéletben és vagyonban pótolhatatlan károsodás áll be, hanem tekintve a helyzetet, sürgős és erélyes óvrendszabályokra van szükség.

A július havában kirendelt katonaság visszatért Aradra és Temesvárra, a csendőr-őrök megerősítésére kirendelt csendőröket elvezényelték: az itt állomásozó felette kis számú csendőrség még a rendes őrzésként teljesítésére is kevés. Igen gyakran csak egyetlen csendőr van az őrsön, a másik két vagy három csendőr pedig szolgálatban a vidéken jár az utrendőri szolgálat teljesítésére, vagy a járásbíróshoz idézett, késedelmesen jelentkező tanúk bekísérésével foglalkozik.

Már pedig a bányaművek és zuzómű akadálytalan üzeme és a közbiztonság preventív megóvása nemcsak a bányatulajdonosok érdeke, hanem fontos nemzetgazdasági érdek is egyszersmind. A két és félezer bányász és mellékmunkás mellett még legalább ezer fuvaros,

szállító, kereskedő, iparos él itt a bányák prosperálása folytán. Hogy jól megy-e soruk vagy rosszul, fokmérőül csak azt említjük fel, hogy míg a szomszédos körösbányái járásból évente 5—600 ember vándorol ki Amerikába, addig a brádi járás hágóninenni részéből évente alig öt-hat amerikai kivándorló akad.

Ha az aranybányák üzeme hosszabb-rövidebb időre megakad: háromezer család marad kereset nélkül, ugyanannyi család fő veszi a kezébe a vándorbotot.

Altalan beszélnek, hogy a jövő szombati bánci fizetési nap után fogja kezdetét venni az újabb „erős sztrájk.” A hatóságnak ezzel szemben nem szabad tétlenül a bekövetkezendő eseményeket bevárni: kötelessége haladéktalanul megfelelő számú csendőrség és katonaság kirendelése által az élet- és vagyonsbiztonság kellő nyomatéku megóvásáról gondoskodni. (*)

Lengyel Zoltán a függetlenségi pártról. Egy párt legyen!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő egy koalíciós estlappban azt az eszmét veti fel, hogy valamennyi mostani pártnak egy pártban kell egyesülnie. Ez az egyesülés csak a függetlenség zászló alatt mehet végbe. Ma is ez a többség, ezután is csak ez lehet az egyesülés nélküli is. A függetlenségi pártnak e célra szervezetét, politikáját és programját a végcélok értetlenül hagyása mellett országosan kell megállapítani, illetve megcsinálni.

Ezeknek előrebocsátásával aztán Lengyel Zoltán, a ki bizonyára eléggé be van avatva pártjának a dolgaiba, ezt írja:

Mert itt a bökkenő: e pártnak se programja, se szervezete nincs, se a párt politikáját senki meg nem csinálta. E tük meg: senki. Tehát se a párt, mint deus ex machina, se az ország, mint a párt szülője, se a nép, mint a választók száz-ezrei. És ez a mi második és főbajunk. A függetlenségi párt keletkezett 48 nak dicső hagyományából, a Tucinban élő Kossu h lelki vezetése alatt. Tehát nem az ország csinálta, hanem Kossuth Lajosnak egynehány lelkes, derék híve. A programját is ők csinálták. Illetve programot nem is csináltak sohasem: csak a jelszavakat farragták ki.

A 48 as dicső hagyományokból, Kossuth Lajosnak fenséges nevéből és a jelszavakból meg is lehetett élni mindmostanáig. Többségre és részben kormányra eljuthattunk, de a programot így (másképp igen!) megvalósítani nem lehetett és nem is lehet. Abszolút igazság az, hogy ez a párt közel negyven évig tudott élni, szerepelni, többségre is tudott jutni Magyarországon a nélkül, hogy pártpolitikáját, pártprogramját és pártstruktúráját valaki megcsinálta volna.

A pártpolitika az: hogy havonként huszonhat harminc napot elkalabriaszozunk, a mikor mindenki térdet és fejet hajt a földi naghatlanságok előtt, kiknek kétharmad része bevallottan nem is függetlenségi. A pártstruktúra pedig az: hogy 270—275 függetlenségi képviselőnk volna, de számba véve, számba adva 210—220 nál több ma sincs; se a párt nem tudja, kik a képviselő tagjai, se a tagok nem tudják, hogy ők minek a tagjai, vagy nem tagjai; a kültagoknak a névsora se ismeretes; a pártnak egyetlen gazdasági alkotása sincs; a függetlenségi körök névsora sincs se összegyűjtve,

se nyilvánosságra hozva; az egész országban nincs 2—3 vidéki párt, mely rendes és lelkiismeretes munkát végez; nincs 7—8-nál több, mely legalább a politikai kötelezettségeinek eleget tegyen s nincs 10—15-nél több, mely a választások idején túl még csak gyűlésre is összejön; 20—30 kerület kivételével tehát a választások idején kívül Magyarország felszabadításának harca az esetleges bankettekben, szorleplelezésekben és diszpolgári oklevélgyártásban teljesen kimerül.

Es azonban mind semmi. Kötetekre való tudnók összeírni a függetlenségi párt szomorú züllött belső helyzetéről. Kívül álló embernek erről fogalma sincs a belüli levő, ha látja is, nem mer szólni.

Edvárd és Vilmos.

Mit tárgyaltak Friedrichshofban?

Az angol király Marienbadban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 16.

Edvárd angol király tegnap találkozott az unokaöccsével, Vilmos német császárral, német földön. A találkozás ott történt meg, ahol Frigyes császár felesége, tehát Edvárd király huga és Vilmos császár édes anyja van eltemetve: Friedrichshofban. Az entrevuenek ez a romantikus mozzanata készíti az angol és a német közvéleményt arra, hogy a találkozást tisztán mint rokoni összejövetelt fogja fel. Valószínű, hogy így is áll a dolog, de uralkodótalálkozásnak, még ha rokoni jellegű is, mindig van politikai súlya is. Különösen akkor, amikor a tenger két nagy konkurensének, a németnek és az angolnak az uralkodói találkoznak.

Ezért, ha valami döntő értékű meg egyezés nem is jött létre Friedrichshofban, annyi bizonyos, hogy kimagyarázkodásokra rákerült a sor. És talán azokat az ellentéteket, amelyek a nemzetek gazdasági és hatalmi érdekeiből keletkeztek, a rokoni jellegű találkozásnak sikerült is némileg — nem elsimitani, csak elodázni. Mert elsimitani azt a lappangó harcot, amely a tengeren való uralomért folyik Anglia és Németország között, nem lehet többé.

Hogy találkozzán a két uralkodó, mit tárgyalt egymással: ez a diplomácia titka. Félhivatalosan tagadják a találkozásnak bárminő politikai vonatkozását. De nagyon természetes, hogy két hatalmas birodalom fejedelmei, ha hosszú idők mulva, zavarok és kellemetlenségek után, összejönnek, aligha érik be annyival, hogy melegen kezét szorítsanak és egymás becses egészségéről tudakozódjanak. A világ képe, az elkecseregett angol-német versengés a tengereken, a szélső Kelet, a Balkán viszonyai és Oroszország forrongása: elég anyagot szolgáltatnak az eszmecserére Nagy-Británia királya és Németország császára közt. Tanácskozásuk eredménye nyilván majd mutatkozik, de talán csak az angol királynak Ferenc József királylyal, továbbá Viktor Emánuel olasz királynak a német császárral való találkozása után. Mindez tervben van s nem tudni, a fejedelmi és államfői összejövetelek milyen

kombinációja készül az első találkozások nyomán. Ugy volt, hogy II. Miklós cár is találkozik a német császárral, de a muszka császár fogoly, a ki nem hagyhatja el biztos várának falait. Ezek a hatalmas találkozások vajjon nem keresik-e azt a célt is, hogy megállapítsák, mi módon lehetne kiszabadítani a minden oroszok cáriját szerető népnek ölelő karjai közül? Majd kiviláglik.

A Friedrichshof találkozás.

Kronberg-ből a Friedrichshof találkozásról a következőket jelentik: Edvárd király fogadására megjelent a pályaudvaron Vilmos császár, valamint Frigyes Károly hesseni herceg nejével. A császár segített Edvárd királynak a kiszálásnál szalonkocsijából. Az uralkodók igen szívélyesen üdvözölték és többször megcsókolták egymást. A kíséret bemutatása után az uralkodók kíséreteikkel Friedrichshof kastélyba hajtottak. Az uralkodók a Friedrichshof kastélyba érkezésük után reggeliztek, amely után még rövid ideig együtt maradtak. 11 óra után a két uralkodó Frigyes Károly herceg nejével, valamint a görög trónörökös, nyílt kocsiban sétakocsizást tettek. A közönség mindenféle lelkes ovációkban részesítette úgy Edvárd királyt, valamint Vilmos császárt. A császár a lovasadások egyenruháját, a király, hlr szerint Vilmos császár egyenes kérésére, polgári ruhát viselt.

A császár később maga vezette Edvárd királyt a Saalburgban. Ezután a pretoriumban teát szolgáltak fel. A tea után a vendégek lényképfelvételeket eszközöltek. Az uralkodók kíséreteikkel délután automobilon Homburgba, majd a Frigyes császár-uton a Landgraf szoborhoz mentek, amelyet meglekintettek. Az uralkodók este fél 7 órakor tértek vissza és 8 órakor a Friedrichshof kastélyban 32 terítékű ebéd volt, amelyen a fejedelmi személyeken kívül az összegyűlt főméltóságok is résztvettek. Ebéd után hangverseny volt.

A reggeli után Vilmos császár és az angol király Tschirscky államtitkár és Lascelles nagykövet társaságában körülbelül egy óráig időzött a kastély terraszán. Londoni jelentések szerint, ottan Edvárd király és a német császár találkozásának politikai színezetet tulajdonítanak. A következtetés abból indul ki, hogy Hadíng, a külügyek állandó titkára, egy kipróbált diplomata, elkísérte az angol királyt Kronbergbe, ahová különben a berlini angol nagykövetet is meghívták.

Kronberg, augusztus 16. Félhivatalos közlések szerint az angol király és a német császár találkozásuk alkalmával *különböző politikai kérdésekről beszélgettek.* Fontos döntés azonban nem történt, mivel a nemzetközi politikában most egyáltalán nincs olyan kérdés, amely szükségessé tenné a döntést.

London, augusztus 16. A Standard a kronbergi uralkodói találkozásról írván, azt mondja, hogy a kronbergi találkozás értéke és fontossága nem csekély, tekintve, hogy kifejezésre szolgált annak, hogy a legnagyobb tengeri és szárazföldi haderők fejei barátságos találkozásra óhajtottak összejönni. A lap azonban utal arra is, hogy tekintettel arra, hogy sir Edward Grey e találkozásnál nem volt jelen, Edvárd király összes alattvalói természetesen fogják tartani, hogy az angol nemzetet esetleg kötelező meg egyezés a tanácskozás tárgyát nem képezhetik. A lap sajnálkozásának ad kifejezést a felett, hogy néhány ujság gáncsolja Angolországuk az egyiptomi ügyben tanúsított magatartását és kijelenti, hogy Angolország sohasem adja beleegyezését a most fennálló állapot megváltoztatásához.

Edvárd király Marienbadban és Bécsben.

Kronberg-ből táviratozzák: Edvárd király ma délelőtt háromnegyed 10 órakor utazott el. Vilmos császár automobilon kísérte ki fejedelmi vendégét a pályaudvarra. A vonat indulása előtt az uralkodók az udvari váróterembe vonultak vissza, ahol beszélgetéssel töltötték el az időt. Edvárd király köszönetet mondott a császárnak a szíves fogadtatásért, Vilmos császár pedig örömét fejezte ki a látogatás fölött. Az angol király Nürnbergben keresztül Marienbadba utazott, ahová ma este érkezett meg.

Bécsi jelentések szerint Edvárd király szeptember 7-én Ferenc József király látogatására Bécsbe érkezik. Minden cáfolat dacára megtették már az előkészületeket az angol király fogadtatására.

A király szeptember elején fog a hadgyakorlatokról Bécsbe érkezni, hogy vendégét fogadja. Edvárd király elutazása után, amely szeptember 8-án fog megtörténni, királyunk a dalmát szárazföldi és tengeri hadgyakorlatokra fog leutazni.

Politikai körökben rég tudják, hogy Edvárd király ismételen kifejezte abbéli kívánságát, hogy Ferenc József királylyal találkozni szeretne.

Ujabb telefon-rendelet.

(A drága névjegyek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16

Sokat foglalkoztak már a lapok Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek avval a rendeletével, mely „egy hasznos intézkedéssel a telefonelőfizetők érdekében” voltaképen megint csak *megdrágítja a telefonlérlésnek nálunk különben is tulmagas díját.*

Az előfizetőnek, különösen a kereskedőnek érdeke megkívánja, hogy a neve a folyton bővülő telefonjegyzékben könnyen feltalálható legyen s hogy cége, címe esetleg több alakban is szerepeljen a jegyzékben. Ezt megengedi most a rendelet, de az engedményt megadózatja azon kikötések és feltételek által, amelyekhez az engedményt fűzi.

Azt mondta ugyanis a rendelet, hogy a távbeszélő hálózatok előfizetőinek a névsorába minden előfizető neve ingyen csak egyszer vehető fel s az egyszeri felvétel szövege sem haladhatja meg a 70 betűt. Ha a díjköteles szöveg — mondja a rendelet — 70 betűnél többet tartalmaz, minden 35 betű után három korona évi díj fizetendő. Az az előfizető, aki állomását egynél több elnevezéssel kívánja a névsorba felvételni, minden egyes felvételért 6 korona évi díjat fizet.

A nem nagyon szerencsés rendelet további része a következőket tartalmazza:

A megállapított díjak a naptári év kezdetén egy összegben és előre esedékesek és az előfizetési díjakkal együttesen szedettek be. A befizetett díjakról a hivatal (pénztár) nyugtát állít ki.

Évközben bejelentett olyan díjköteles szövegek felvételeért, amelyek az év folyamán kiadott névsorok mindegyikében már nem jelenhettek meg, a fennebb megállapított díjnak az a hányada fizetendő, a hányszor az évben a névsor még megjelenik. (P. o. ha a névsor évenként négyszer jelenik meg s a díjköteles szöveg csak az év második felében kiadott két névsorba volt felvehető, az előfizető a 6 koronának felét fizeti.)

A kik a névsorban már ez idő szerint is

egyszernél többször szerepelnek, azokra nézve a jelen rendelet határozatai 1907. évi január 1-től kötelezők.

A közhatóságok, közhivatalok és közjótékonytársulatok intézetek állomására vonatkozó adatok az állomást bérli hatóság stb. külön kérelmére és a főt említett terjedelemben egyszernél többször is felvehető a névsorba, díjmentesen azonban ezek is csak legfeljebb háromszor.

Orth János él?

A „Je sais tout” szenzációja.

Arad, augusztus 16

Párisi távirati jelentés alapján megírtuk, hogy egy George Lacour nevű francia író a *Je sais tout* című folyóiratban cikket közöl, amelynek az a tartalma, hogy Orth János él. Lacour állítólag Argentiniában találkozott a volt főherceggel, látta is, beszélt is vele, le is fotografálta.

Most megkaptuk a „Je sais tout” érdekes cikkét egész terjedelmében. Ime, itt közöljük:

A titokzatos főherceg.

A „Je sais tout” megtalálja Orth Jánost.

Vajjon Salvator főherceg elpusztult-e egy hajótörésben, miután ahogyan hirdették? Vajjon Délamerika rengetegekben rejtőzött-e el? Munkatársunk azt hiszi, hogy megoldotta e rejtélyt.

Nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, mint Stanley, amikor a civilizált világnak híreket adhatott Livingstonról, s nem mondhatom azt, hogy találkozásom Orth Jánossal egy hosszasan érő terv eredménye volt; csak egy véletlennek köszönhetem.

Azt azonban mondhatom, hogy amikor a múlt télen Concepcionban kikötöttem, hogy átkelve az Andeseken. Buenos-Ayresbe jussak, a titokzatos főherceg gyakran járt a fejemben. A chilei part egész hosszában még most is, tizenöt év múlva, sokat beszélnek a „Margherita” hajótöréséről és királyi kapitányáról, Salvator toszkánai hercegről, aki rangosztálya előlétellel ellen küzdve, szakított a Habsburgokkal, lemondott rangjáról és jogairól, lemondott esetleg trónjogairól, sőt ősi nevét is megtagadta egyszerűen. Orth János matrózává lett.

Egy napon, amikor egy *rancheria* (majorság) vendégszeretetét élveztem, a gazdák sajnálatukat fejezték, hogy nem adhatnak vezetőt mellém, de minthogy ők maguk Nancitoba mentek ökröket eladni, velük tartottam.

A napsütötte síkságon haladt a nagy csapat. Estefelé pihenőt tartottam egy kútnál. Egy *gancho* (csikós), aki elébünk jött, hogy átvegye az ökörszállítmányt, a kútból vizet merített egy kulacsba, amelynek formája meglepett.

— Szabad kérdeznem, *caballero* — szoltam hozzá, — kitől kapta ezt a kulacsot.

— Nem eladó, — válaszolta, miközben gyanakvó tekintetét vetett reám.

Egyre a kulacsot néztem, mintha címer lett volna róla késsel levakarva, de tökéletlenül. A címer tömör ezüsttel volt rávésve s két koronázott sasfejeket látszott.

S egyszerre, önkéntelenül, felébredt bennem a meggyőződés, hogy az eltűnt főherceg keze érintette ezt a kulacsot, amelynek pompás alakja semmiképp sem illett a durva pásztorhoz. A főherceg keze érintette tegnap, vagy tizenöt év előtt, — bánom is én a dátumot. De meggyőződésem, hogy az valamikor Orth János tulajdona volt, többé mi sem bírta megdönteni.

Igy válaszoltam:

— Tudom, hogy nem eladó. Különbösen is sokkal szegényebb vagyok, semmint meg tudnám fizetni annak értékét, mert ez a tárgy a királyhoz méltó. De mindig kíváncsiak vagyunk ama tárgyak eredetére, amelyeket megbámulunk.

Úgyes hízelgésemmel győzedelmeskedtem a

gancho gyanakvó tartózkodása fölött. Felhívtam, hogy alaposan nézzem meg a kulacsot, majd kijelentette, hogy gazdájától kapta, a *gringo* től. Ez a szó valószínűsítő kinyilatkoztatásnak hangzott előttem. Délamerikában így hívják az idegent, főképp azt, aki nem a latin fajhoz tartozik. Vajjon anélkül, hogy kerestem volna, megtaláltam volna ennek a történelmi titoknak a nyitját? Azok a mendemondák, amelyek körülöttem elhangzottak, mindjobban igazolták reményemet; s meggyőztek arról, hogy emberemlékezet óta még soha oly idegenszerű lény nem volt a lakosok közt, mint ez a *gringo*, aki néha hetekig elzárkózott lakában, ahol írt, olvasott, főképp olvasott, ami pedig nagyon szokatlan volt ez írni s olvasni nem tudó emberek között. Az egyik ilyenformán fejezte ki ezt a szokatlan érzését:

Úgy látszik, többet tud a *padre*-nál (lelkész), mert minden könyvből olvas.

Különbösen arról is értesültem, hogy a titokzatos remete nem embergyűlölő, sőt ennek ellenkezője. Pénztárcája mindig nyitva áll a szegények számára; és még legbusabb percében is jóságosan magához hívja a környékbeli embereket, s csak idegenekkel, átutazó argentinialakkal és európalakkal szemben mutat merev tartózkodást.

Úgyes kérdéseim révén megtudtam, hogy körülbelül tíz év óta tartózkodik itt.

Gyanum csakhamar meggyőződéssé változik.

Azt sehogyan sem bírtam kivenni az emberek közül, vajjon honfitársai is élnek vele: nem beszélve a cselédségről, körülbelül 20 benschől, akik a majorság körüli teendőket végezték, két idegen származású ember is volt környezetében, de azt nem tudták, milyen nemzetiségűek; nem voltam szerencsésebb, amikor a remete életkorát igyekeztem megtudni, néhányan aggastyannak, mások negyven esztendősenek mondták.

Két órai bolyongás után a pampákon mellettem lovagló *gancho* a porfelhőkön keresztül egy lovasra tett figyelmessé, aki a patak sekélyes részén átkelve, közeledett felénk.

— *A qui viene gringo, señor!* (Ott jön az idegen, uram!)

Néhány perccel később szemközt állottam a titokzatos egyénnel. Valami örület foghatott el, hogy a következő szavakat akartam felé kiáltani:

— *Oh Salvator főherceg!*

De a neveltségemtől való félelem még idejekorán tartott vissza ettől; valami kétely fogott el; lehetséges-e, hogy az osztrák császár közeli rokonsága, a magas rangú katonatiszt, aki a bécsi prater emlékei közt, mint világi szerepel, ily durva kentaurra változott légyen, akinek szakála és sűrű haja a pampa napsugáral folytán teljesen elvesztették finomságukat. Vajjon szőke volt-e vagy barna, e széles vállu, vad modoru férfi?

Es mégis, a szakárengeteg mélyéből mintha kiéreztem volna a Habsburgok gyengén kiduzzadó ajkát. Bárha csak rövid szavakkal válaszolt *gancho*jainak, figyelmes fületem helyenként meglepte az ajkbetük keménysége; az sem hangzott olyan folyékonyan, mint ahogy a spanyolok klejtik.

A jelek egyre szaporodtak s gyanum meggyőződéssé változott.

Mindenekelőtt egy tragikomikus esemény, amelynek hőse lettem, tette rám figyelmessé „Don Ramon”-t. Lovam megbotlott s én kiesettem a nyeregből. Káromkodni kezdtem, természetesen mint ilyenkor szokás, anyanyelvemen! Nemzetiségem fel lett fedve s a rejtélyes lovag ezután gyanakvólag figyelni kezdett, úgy látszott ő maga nyugtalanodott. Amikor leszállt lováról, ostora kiesett kezéből s én gyorsabb lévén mint ő, felvettem s felé tartottam. Előbb a konvencionális mozdulattal igyekezett visszatartani s így szolt:

— *No se moleste señor. No fíradjon, uram.*

Beszélgetés Orth Jánossal.

De husz spanyol szót sem váltottunk egymással, amikor érdekesebb térre fordult a beszélgetés.

— *On francia, uram?*

Kifejtettem, hogy testvérem lakik Buenos

Ayresben, s a banalis vasut helyett ezt a festői pampa utat választottam.

Csakhamar rajtam volt a kérdésés sora:

— *Oy tisztán ejti ki, uram a franciát, hogy azt el kell hinnem, hogy sokáig élt Franciaországban.*

— *Sokáig, nem. Mint minden ember, én is voltam ott. Ez az egész...*

Habozott egy pillanatig, mintha szavakat keresne. S én hirtelen a következő megjegyzést kockáztattam:

— *Különbösen, mindenütt meg lehet egy kissé tanulni a franciát. Azt mondják, hogy Párisban nem ejtik ki olyan tisztán a francia nyelvet, mint Bécsben.*

Meglepett mozdulatot tett. Néhány másodperc telt el, míg elhatározta, hogy a következőket kérdezze tőlem közömbös hangon:

— *Volt Bécsben, uram?*

— *Soha...*

— *Ah! azt hittem...*

Röviden véget vetett ügyetlen kísérletezésemnek, megjegyezvén, hogy a nap csakhamar leszáll s csak félórai lovaglás után érünk „hacienda”-jába.

A társalgás elég banálisan folyt tovább. Beszélt Párisról, annak muzeumairól, tudásairól Becquerelről, Curieról, Berthelotról, de minden igyekezetem dacára ő irányította a társalgást, a legnagyobb ügyességgel kerülve ki mindazt a tárgyat, amelylyel előhozakodni igyekeztem.

Végül hosszas hallgatás után, hirtelen kétségbeesett elhatározással, kipattantottam:

— *Don Ramon, ismerte ön Orth Jánost?*

Meghökkent. A nap sugarai már gyengén világítottak s nem igen vehettem ki arcvonásait; de hangja reszketett az izgalomtól:

ki tudja, vajjon Orth János nem kél-e újra életre?

— *Hogy ismertem-e Orth Jánost! Mért akarja hogy ismertem légyen?*

Pillanatnyi csend. Majd erőltetetten nevetni kezdett.

— *Valóban uram... ha valaha erre gondoltam volna...*

— *Don Ramon! — szoltam mereven a szemébe nézve, — meg vagyok róla győződve...*

— *S ha ősmertem volna is! — szakított félbe rövid mozdulattal, haragosan. — Orth János meghalt. Lehet-e feltámasztani a holtakat? Minő joggal jön ön ide, uram?...*

Vajjon érezte-e szavainak összefüggéstelenségét? Vagy félt-e egy haragos mozdulattól, amely elárulná titkát? Kinos erőltetett kacagásba tört ki:

— *De, ha ön meg van róla győződve uram, mért nem mondja ki, hogy Orth János vagyok! Mért nem nevez fenségnek? Valóban furcsa volna...*

— *De igaz volna, — válaszoltam komolyan.*

Megérkeztünk a majorsághoz. Leszállt lováról s a lovat átadta egy *gancho*-nak. A kapu felé haladt, miközben jó éjt kívánt nekem, én azonban kihallgatást kértem tőle. Könyvtárforma szalonba vezetett. Itt azonban megfagyott ajkán a nevetés, amikor észrevette, hogy a szobában megláttam azokat a dolgokat, amelyek csak megerősíthettek feltevésemben. Az itt levő tárgyak meggyőztek arról, hogy a „Margherita” dolgai nem pusztultak el; a chilei matróz vallomása, a főherceg nyomai a chilei fjordokon és az Andeseken, Szász Luiza hercegnőnek és fivérének nyilatkozatai, majd az ezüst kulacs, amelyet a *gancho* kezében láttam...

— *És azok a könyvek, amelyeket az asztalou megpillantottam, drága könyvek, amelyeknek fedelét könyörtelen kéz letépdeste, nehogy valamikor árulói legyenek tulajdonosának? Bi-*

zonyítsa be nekem, hogy ezt a vandalizmust nem azért követte el, hogy teljesen kiszakítsa magát az élők sorából. Őn Orth János, és elmondom Európának, hogy János, Nepomuk, Salvator, ausztriai főherceg még életben van!

Nem törődve lelkesedésemmel, lassan felkelt s vállát vonogatta. S visszavonulni szándékozva, felém fordult:

— Őn elmondja Európának, s bo'ondnak fogják tartani . . .

Majd rövid vártatva:

— A halottak nem támadnak fel.

— De ha egyszer Ausztriának szüksége lesz minden fiára, vajjon akkor sem támadnak e fel a halottak? . . .

Hosszasan tekintett rám, széles mozdulatot tett s eltűnt az előszoba homályában, ahol egy ajtó csapódott be . . .

Georges Lacour.

A szép Alice kalandja.

Bayreuthi keserőségek.

Nem jön Budapestre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Aki hírnevével elhomályosította Chimay hercegnét, Cléo de Merode-t, a legfényesebb ivlámpát, D'Aonunziót, a guzi-kenőcsöt, sőt magát Őn Csillag Annát is, — Roosevelt Alice, a szerencsés Longworth Miklós hitvese az Egyesült Államok elnökének leánya, Amerika büszkesége, Európa gyönyöre, Ázsia, Afrika, Ausztrália szemelénye, az örök nászutazó nem jön Budapestre. Pedig már hetek óta lázban tartotta az országot a hír, hogy a bájos Alice „hercegnő” eljön Apponyi grófhoz Eberhardra és onnan Budapestre. Hogy miért nem jön, azt az alábbiak magyarázzák:

Longworth asszony és férje már hetek óta Európában nászutazgatnak. A szép Alicet, a ki a reklámhoz talán még Fedák Sírinnál is jobban ért, mindenütt előzékeny szivességgel fogadták. Vagy az európai udvarok lettek demokratákká, vagy a dollár és hatalom emelte fel az elnököt a szalon- és udvarképeség magaslatára — tény az, hogy a királynői megjelenésű szép asszony királynőt megillető hódolatra talált, mindenütt. A nászútból diadalut lett. És míg eleinte csak Londont és Páriszt vették fel uti programjukba, elmentek Ostendébe, Kielbe, Marienbádba s elhatározták, hogy továbbra is elkalandoznak kelet felé — egészen Eberhardig, sőt Budapestig.

A szép asszonyt azonban keserű csalódások érték Bayreuthban. Ünnepeletést, meghatottságtól remegő köszöntöket várt és e helyett olyan fogadtatásban volt része, amelyet bizonyára nem fog rózsás emlékei közé sorozni.

Wagner Cosima asszony ugyanis egyszerűen átnézett rajta, mint az üvegen, és kijelentette, hogy nem kíván ezekkel az amerikaiakkal megismerkedni. Hozzá még az a kellemetlenség érte őket, hogy a hotel szobáikat, amelyeket az amerikai követ előre lefoglalt számukra, másoknak adták ki és egy penzióban voltak kénytelenek meghuzódni. A német udvarlásság is kitört a jáger ingesekből és impertinens, tolatkodó magatartásukkal iparkodtak úrmöt csépegtetni a mézes-hetek édességébe.

Longworthék a lehető legkitosabban érezték magukat e tapistatos fogadtatás következtében, sietve hagyták oda a bayreuthi művész-hajlékot és visszatértek Párisba. Wagner Cosima viselkedését az amerikai lapok arra vezetik vissza, hogy Parsifal-t az ő engedélye nélkül, sőt tiltakozása dacára is elő fogják adni Amerikában.

Pör a magyar kormány ellen.

(Az amerikai borbiztos követelése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Hírt adtunk már arról, hogy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Boross Jenőől, az amerikai magyar „borbiztosító” röviden megvonta a megbízatását és a kirendeltségét, amelyet az előző kormány állított föl New-Yorkban a magyar borok terjesztésére, főszozlatta.

Boross Jenő a miniszternek ezt az intézkedését jogtalannak tartja s pört indít a magyar kormány ellen. Hivatkozik arra, hogy az ő szerződésével, a melyeket a minisztertanács ratifikált, hat. siker esetében tíz évre szólunk. Boross a pör megindításával Arthur von Briesen newyorki ügyvédet bíztá meg.

Briesen, a Legal Aid Society elnöke, ismert new-yorki ügyvéd és politikus, az Amerikai Magyar Népszava egy munkatársa előtt úgy nyilatkozott a megindítandó perről:

— Őn a magyar minisztériumnak hosszabb levelet írtam, melyben a helyzetet lefestettem. Véleményem szerint Boross miniszteri biztosnak teljes joga van a tíz évi szubvencióra, továbbá ama tényleges kiadásai megtérítésére, melyeket eddig kiadott s melyek elég nagy összegre rugnak. S az elvesztett haszonért is jár neki kárpótias, ami tekintve a tíz évi időt, pár száz ezer dollárra rughat. Most fontolom meg a lépéseket, melyeket a budapesti ügyvédelvel tenni fogok. Itt határozott kötelezettségek állnak fenn egyrészt az állam részéről, másrészt Boross ur részéről, amelyeket azonban Boross urnak a szerződés harmadik évében kellett volna egyáltalán csak teljesíteni. Őn jobb szerettem volna, ha ez az ügy, mely még sok port fog felverni, békésen oldatott volna meg, mint az kormányokkal szokás, de a nagykövetnek Boross urhoz intézett közlései szerint a miniszter ur nem akar engedni álláspontjából. A jövő fogja eldönteni, mennyiben helyes ez tőle.

Oncásza hercege.

(A menyházai Czárán-ünnepély.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Széles ez országnak turistái leemelik a kalapjukat, ha Oncásza hercegéről beszélnek. Oncásza hercege nem a marhadzsák véréből való egzotikus fejedelmi sarjadék. Ezzel a regényes címmel tüntette ki az aradi, bihari és erdélyrészi turisták szeretete és hálája a legnagyobb magyar turistát, néhai való Czárán Gyulát, akinek az emlékezetét most fogják megünnepelni az elhunyt derék férfhoz méltó kegyelettel. Czárán Gyula, az aradi és bihari hegyek híres kutatójának, a nagynevű természettudósnak emlékét az Aradi Turista-egyesület ünnepli vasárnap a kies Menyháza fürdőn.

A menyházai kirándulás és az azzal kapcsolatos emlékünnepelel iránt a közönség körében oly nagy érdeklődés mutatkozott, hogy az egyesület vezetősége kénytelen volt a jelentkezéseket lezárni. Az Arad Csanádi Vasutak igazgatósága a Czárán emlékbizottság tagjainak és azok családtagjainak is szabadjegyet engedélyezett. Az ünnepélyen jelen lesznek Czárán Gyula rokonsága, jóbarátai és a hazai turista egyesületek kiküldöttei is, akik a nagy turista apostol iránt jönnek kegyeletüket leróvni.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ugyanaznap szintén rendez Czárán-emlékünnepelel Szovátnán, ahol Szádeczky Lajos dr. tartja az emlékbeszédet.

A menyházai ünnepély részletes program-

ját az emlékbizottság véglegesen a következőkép állapította meg:

1. Augusztus 19-én délelőtt háromnegyed 10 órakor mise a menyházai róm. kath. templomban. Az istentiszteletet Ballauer Kristóf plébános szolgálatja.

2. Czárán Gyula sírjának megkoszoruzása. A koszorut Péterfy Antal, az Aradi Turista-egyesület elnöke helyezi el.

3. A Csiky villán elhelyezett emléktábla leleplezése. Az emlékbeszédet Schmidt János dr. az Aradi Turista egyesület igazgatója tartja.

4. A menyházai fürdőparkban felállított emlékoszlop leleplezése és megkoszoruzása. Az emlékbeszédet Bodó Albert dr., a Czárán-emlékbizottság tagja tartja, azután az emlékbizottság megkoszoruzza és átadja az emlékoszlopot.

5. Az Aradi Turista-egyesület diszközgyűlése: Elnöki megnyitó. Emlékbeszéd, tartja Schmidt János dr. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület üdvözlés a Szovátnán ugyanaznap tartott Czárán-ünnepély alkalmából. I. dítványok. Elnöki bezáró.

6. Társas-ebéd.

7. Kirándulások.

A Czárán-bizottság azon tagjai, kik a társas-ebédre még nem jelentkeztek, felkéretnek ezuton is, hogy folyó hó 17-én déli 12 óráig jelentkezni sziveskedjenek.

Megint a macsics!

Az eladott menyasszony.

(Egy táborszernagy kalandjai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Ósbudavár tágas tereire még nem borult a hervasztó ősz s a vidámság tanyáin egyáltalán nem érzik, hogy lassan-lassan belopódzik a szomorú évszak s sárgulnak már erősen a mulatókat környékező fákon a levelek. „Ősben” még tart a szerelmes, forró nyár . . .

A Moulin Rouge, a „vörös malom” szővitorlái alatt még vígan táncolnak a nők és férfiak s a macsics, a „nagy táncos”, a „táncosok táncát” estéről-estére lejűk még a szemérmes rendőrség jóvoltából híressé lett német leányok. Ezekről a német leányokról szól a nóta. A mióta a rendőrség tudniillik fűfedezte róluk, hogy „izgatók” s rövidesen be is akarta tiltani őket, ők állanak a mindenkor események központjában.

Történet tehát — mondjuk — tegnapelőtt este, hogy három közös hadseregbeli tiszt telepedett le a „vörös malom” egy páholyában. Kettő a tiszték közül nemrég hagyhatta el a kadatiskola padjait, a harmadik azonban becsületben megöszült katona ember s mint hiteles forrásból értesültünk, aranygallérja és nagybátyja volt az egyik tisztnek. A tiszték „itták a hegy levét” s úgy éjjeltjában, a mikor az észbontó macsicsra került a sor, az egész társaság „jaj, de magas” hangulatban volt.

Különösen jól érezte magát az aranygalléros nagybácsi. Tultett a mulatozásban a fiukon is s egy észrevétlen pillanatban hátra szökött az öitözök felé. Szoba állt a táncmesterrel:

— Nekem tetszik az a nagyobbik macsicsnő — mondotta.

A táncmester — mint egy jól nevelt táncmesterhez illik — hajbókolt:

— Oh, krém ássan, krém ássan . . .

— Küldje nekem oda azt a nőt!

— Őn, krém ássan, azt nem lehet, mert annak a nőnek vőlegénye van.

Az öreg — nevezzük röviden táborszernagnak — dühösen csapta össze bokáit.

— Mindegy. Ki a vőlegénye?

A táncmester diszkrétan mosolygott.

— Krém'ássan, *Marietta* kisasszony kezét mult héten megkérte a nagy terén hangversenyző honvédszenekar flügelhornista „regiments-tamburja.”

Ezre a hírre viszont az öreg — a kit az mént röviden tábornagynak nevezünk — mosolygott. Osszecsapta ismét a bokáit s katonás léptekkel kilejtett a *Moulin Rouge*-ből. Egyenesen a honvédszenekar felé tartott. A zenekar éppen szedte össze sátorfáját s a derék tambur vigan jött le a pódiumról.

Az öreg tábornagy megállította. A tambur örült sebességgel haptákba vágta magát.

— Mára el akarja venni *Marietta* kisasszonyt?

Az őrmester tőle telhetőleg bután nevelt.

— Csak akartam. Lefajták az ügyet.

— Tudja már a kisasszony.

— Még nem.

— Akar ön karmester lenni?

— Már igen.

— Helyes. Ön nem szól egy szót se *Marietta* házasági terv hajótöréséről s mint legény odavezeti asztalomhoz. Igen?

— Igen.

Minden ugy történt, a mint megbeszéltek *Marietta* egy vig éjszakát töltött a derék saszágban.

Ugy reggel felé a tábornagy elázott s szakkal azt akarta, hogy a *Moulin Rouge* ajára ilyen táblát függessenek ki:

Itt katonáknak
csak őrmestertől felfelé
lehet — nőülni

De nem akarták kitenni és az ősz tábornagy beírta azzal, hogy *Marietta* megvígastalta.

MULATSÁGOK.

⇒ **Turista bál Menyházán.** Menyházafürdő asége f. hó 19 én a menyházai gyógyszer-nagytermében, az „Aradi Turista Egyesül-és” kirándulása alkalmából nyári táncestélyt rendez. Belépő-díj: személy-jegy 2 kor., család-jegy 5 kor. A tiszta jövedelmet a Menyházán feltandó „turista kilátók” és utak alapja javá fogják fordítani.

⇒ **A pécskai ifjuság a pécskai Kossuth-szó alap javára** augusztus hó 19 én, a *Hel-ler* királyi kerthelyiségében nyári táncmulatságot rendez. Belépő-díj személyjegy 1 kor. 60 fill., ládójegy 8 kor. 20 fill.

Művész-estély Buttyinban. Buttyin és vidéki iparpártoló közönsége augusztus hó 18 án szomban este fél 9 órakor a nagyvendéglő színhelyében zártkörű táncestélyvel egybekötött koncertet u hangversenyt rendez, melyen működnek a Buttyinban nyaraló *S. Fáy* és *Boros Ferike* művésznők is. Belépők árai: I. r. helyek K. 2.40, II. r. helyek 60, állóhelyek K 1. Jegyek válthatók: *Urban Klein Márton* és *Bienenstock Márk*, honcon: *Welszberger S.*, *Borosbebes* ben: *S. Sámuel* üzletében. Műsor:

1. y. Zongorán előadja: *Lencső Mária* urleány. 2. y. előadja: *Boros Ferike* urnó a budapesti színház volt művésznője. 3. Magyar cigányzene kísérettel. Zongorán előadja: *Lencső Mária* urleány. 4. Szavaltat. Előadja: *S. Fáy* urnó, a budapesti nemzeti színház művésze. Egy kis vihar” páros jelenet. Előadja: *Ferike* urnó és *Fekete Ernő* nr. 6. „A vén melodráma. Előadja: *Ho váth Jánosné* urleány. 7. Zongora hangverseny. *Lencső Mária* urleány. 8. Szavaltat. Előadja: *Szeréna* urnó. 9. Magyar népdalok. Cigány kísérettel előadja: *Boros Ferike* urnó és *Fáy* ur. 10. Finále. Előadja a cigányzenekar.

A kormány az iparpártolás ellen.

A szegedi kongresszus kulisszatitkai.

Miért nem jelenik meg Kossuth?

— Az *Aradi közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A szegedi iparpártoló-kongresszus rendező-bizottságának rendkívül kínos szenzációja van. Hetek óta takargatják, leplezik azt a megdöbbentő eseményt, amely a készülő kongresszus jelentőségét mélyen leszálítja és amely vérlázító módon jellemzi azt a furfangos és alattomos politikát, amelyet Magyarország kereskedelmi kormánya a magyar iparpártolás nagyfontosságú kérdésével szemben bizonyára bécsi presszió alatt, követni kénytelen. A *Sz. H.* elmondja az esetet tárgyilagosan, hiven, ugy, amint történt:

Pataki Simon szegedi kereskedelmi iskolai tanár, a szegedi iparpártoló szövetség titkára, személyesen megjelent *Szterényi József* államtitkárnál, hogy meggyőződjék arról, vajjon *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter és *Szterényi József* államtitkár eljönnek-e Szegedre az iparpártoló kongresszusra és ha eljönnek, hogyan kívánják a fogadtatást, mi legyen e részben a rendezőség programja?

Pataki Simon tanár ezt a kérdést akarta elrendezni az államtitkárral egyetemben, mire az államtitkár ur a szegedi kongresszus kiküldöttjének a következőket felelte:

— Arra kérem önt, hogy az utolsó pillanatig tessenék a nyilvánosság előtt azt hirdetni, hogy a kereskedelmi miniszter ur ó excellenciája is, valamint én is megjelenünk az iparpártoló kongresszuson. Tessenék azonban tudomásul venni már most azt, hogy mi semmiesetre sem megyünk el a szegedi iparpártoló kongresszusra, hanem az utolsó pillanatban fogjuk kimenteni elmaradásunkat.

Nem lehetetlen, — folytatta az államtitkár ur — hogy én magam esetleg kénytelen leszek mégis lemeani Szegedre, ez esetben azonban tessenék tudomásul venni azt, hogy én az éjszakát a vasuti állomáson fogom eltölteni és a városba csak azon időpontban óhajtok bemenni, amikor ott nekem funkcióm lenne. Kérem önt, hogy a *Klauzál-szobor* leleplezésének időpontját ugyanazon órára méltóztassék kitűzni, amely órára a kongresszus megnyitása van kitűzve, mert így indokolva lesz az, hogy ha én a *Klauzál-szobor* leleplezésénél vagyok, miért nem lehetek ugyanakkor jelen az iparpártoló kongresszus ülésén.

Együttal közlöm önnek azt is, hogy a kongresszus rendezősége által kért támogatási segélyt azért kellett megtagadnunk, mert nem akartuk, hogy Bécsben olyan színezetet keltsen ez a dolog, mintha mi a szegedi magyar iparpártoló kongresszus anyagi támogatásával az osztrák ipar elleni agitációnak részesei volnánk.

Amidőn *Pataki* Simon tanár a szegedi iparpártoló szövetség rendező-bizottságánál ezen kiküldetésének eredményéről a fent leírt jelentést megtette, a rendező-bizottság tagjai a legmélyebb elképedéssel vették azt tudomásul és szégyeljük leírni, hogy a szegedi iparpártoló vezérel ebben az üzenetben megnyugták, sőt a mai napig diszkrétót is tartottak, holott

ez az esemény a magyar iparpártolásnak gyálázatos arculütése volt, sőt a magyar iparfejlesztésnek valóóságos csődjét jelenti.

Hiszen ha a magyar kereskedelmi kormány ilyen félve, ilyen bujkálással, ilyen furfangos ravaszággal kénytelen az ipar-lás kérdéséhez nyulni és ilyen módon len az osztrák ipari körök akaratát és latát respektálni, akkor ne csináljunk iparpártolást, mert az iparpártolásnak vezére a magyar kereskedelmi kormány, het csupán, ó nélkül a társadalmi mo semmi értékkel nem bír és nem egy emberek talv törekvésénél.

Nyilvánosságra hoztuk ezt a dolgot — tovább a *Sz. H.* — tudjuk, hogy minden oldalon cáfolattal fogunk találkozni. Az elmondottak valódiságáért azonban készek vagyunk a sajtó-bírátság elé állni, mert nem hisszük, hogy a szegedi iparpártoló mozgalom vezetői akkor, am dőn ezen tényekről skü alatt kellend vallomást tenniök, a tényeket letagadnák. Kénytelenek vagyunk nyilvánosságra hozni leginkább pedig azért, hogy a kereskedelmi kormánynak módjában álljon nyilvánosan vallomást tenni arról, vajjon kik azok a bécsi hatalmak, akik előtt Magyarország kereskedelmi minis-tere még ilyen kicsiny kérdésekben is bujkál és furfangos módszerekhez folyamodni kénytelen; hogy módjában legyen a magyar kereskedelmi miniszterumnak nyilatkozni, vajjon szabad-e neki a magyar ipar támogatni, vagy nem szabad?

Ezt akarjuk tudni, ezt meg kell tudni az egész ország hazafias lakosságának. Nem szabad titokban tartani a szegedi iparpártoló szövetség rendező bizottságának még azon megállapodását sem, amelyivel ők a dolgot elismerték és azt vélik, hogy azzal, ha *Szterényi* államtitkár urat valamely ürügy alatt a *Klauzál-szobor* leleplezési ünnepélyéről lekésztik, akkor még is csak kénytelen lesz a kongresszus ülésére emenni.

Csendörök a női uszodában.

Megmotozott nimfák.

Gödöllő a pálma!

Arad, augusztus 16.

I.

Pár nap óta kétségkívül *Gödöllő* a nyaralóhelyek királya. Es méltán, mert itt esett meg ebben a szezonban minden nyaralótelep legnagyobb botránya. A sióktóki botrányok, a nagymarosi strand szenzációi, a verőcei légyottok, a mátyásföldi pofonok, mind eltörpülnek érdekesség és ujszerűség tekintetében ahhoz képest, ami *Gödöllőn* történt.

II.

Gödöllő végén egy deszkából összerótt alkotmány áll; egy kis patak víze folyik rajta keresztül, amelyet azonban előbb mesterségesen megmelegítenek. A jóakarát uszodának nevezte ezt a helyet, ahol délelőttökint a nők, délután pedig a férfiak fürödnek. A minap délelőtt éppen a nyaraló szépegek lubickoltak a vízben, olyan elegáns fürdőkosztümökben, amelyek akár 0 ztondéz is mel ók lennének, amikor egyszerre rémes sikoly reszketette meg a levegőt. A sikoly egy lipótvárosi kereskedő feleségétől eredt, akinek véletlenül feloldódott a nyaklánc és a vízbe esett.

— Uszómester! Uszómester! — kiáltotta kétségbeesetten, — valaki ellopta a nyakláncomat!

Oriási ribillió keletkezett. Asszonyok, leányok egykettőre a parton tórtettek, az uszómester ur pedig, egy hatalmas szál ember, az uszoda bejárójához sietett és gyorsan bezárta az ajtót. Aztán a felháborodás hangján bömbölt:

— Hát lopnak is a nagyságok? Amig a tolvaj a láncot ide nem adja, addig innen senki ki nem megy!

III.

az uszodában vagy száz nő, akik persze a gyanúsítás ellen, az uszómesternek is, ha néhány fürdőszelga segítségére nem meg is lincseltek volna. Mindez azonban szánlt. Az uszómester megmaradt amellett, lélek az ajtón se be, se ki, amig a tolvaj nem kerül. S hogy bebizonyítsa, mennyire komoly szándéka, elküldött a — csendőrökért! A binokba akartak menekülni, hogy felöltözzenek, nem engedték meg ezt sem.

Beletelt egy negyedóra, amikor egyszerre megjelent az uszodában két szuronyos csendőr. Két gardistának méltó, nyalka legény. Az egyik előlépett így szólt:

— Adják elő a nyakláncot!

— Szentelen! — Hogy mer ilyent mondani? hangzott kórusban.

A csendőr nem ijedt meg ettől, hanem a legnagyobb nyugalommal kijelentette:

— Akkor sorba meg fogjuk motozni valamennyit!

IV.

A tisztelt olvasó azt hinné, hogy a hölgyek e kegyetlenkedés után ijedten rebbentek szét. A világról egy ókat jelentő pillantást váltottak egymással, mikben tűz gyult ki, testükről hirtelen elmúlt a szívet és türelmetlenül várták, ami következik. A csendőrök pedig letették vállukról a szuronyos puskát és munkához láttak. Tetőtől-talpig alaposan megmotoztak mindenkit, akit gyanusnak találtak. Es csudálatosképpen gyanus volt előttük minden szép leány vagy asszony. A kirkól nem merték feltenni a lopást, kivétel nélkül az érettkorú és csunya hölgyekből kerültek ki. Ezek csalódottan vették tudomásul, hogy megmenekültek a megmotozás elől. A csendőrök alaposan megizzadtak a tulságosnak lelkiismeretes munkában, de hiába, nem akadt triko, a melyben az eltűnt ékszert meg tudták volna találni.

Már leszalít az est, amikor az uszómester megadta a fürdőző nimfáknak, hogy mehetnek haza. Kor később lecsapolták az uszoda vizét, a fene megtalálták az eltűnt nyakláncot.

V.

A dolognak van azonban egy másik csattanója. Azt suttogják, hogy a nagy motozás óta esténként a csendőrkaplár portáján himnuszát zengi a diósó, nagy szerelem . . .

A batucai határper.

Vegyes-bizottság a helyszínén.

Rémhírek zendülésről,

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 16

Ki ne ismerné azt az érdekes birtokpert, amely Tarcsa és Ladány községek nevét az irodalomba vitte. Arany János egyik gyönyörű költeményében dolgozta fel a híres pert, amelyet a vén Márkus hamis esküjével Ladány község javára döntött el. Hogy így volt-e a valóságban, nem bizonyos. Lehet, hogy csak a költő fantáziája. Annyi azonban bizonyos, hogy a történet nagy része megesett.

Hasonló eset tartotta izgatottságban már hosszú idő óta az aradmegyei Batuca és a krassószörénymegyei Batta községek lakosságát. A Maros két partján szemben fekvő községek lakosai összekülönböztek a vitás földterület miatt. A bonyodalmat a közigazgatási eljárásra is kiterjedt. Gyakran megtörtént, hogy nem illetékes hatóság ítélkezett a felmerült ügyekben. Most

vége vége szakadt ennek a visszás állapotnak. Az Aradmegye és Krassószörénymegye által kiküldött vegyes-bizottság ugyanis ma ideiglenes megállapodásra jutott a vitás terület ügyében.

A terület megállapításával kapcsolatban ma olyan hírek kerültek forgalomba, mintha a két község lakossága között véres zendülés támadt volna. Ez a hír azonban nem nyert beigazolást. Egy kisebb csetepaté volt ugyan, de az nincsen összefüggésben a vegyesbizottság határozatával, amelyet mindkét község lakossága teljes megnyugvással fogadott.

A két vármegye által tartott helyszíni tárgyalásról alábbi tudósításunk szól:

(A vegyes-bizottság tárgyalása.)

Aradvármegye és Krassószörénymegye alispánjai a Batuca és Batta községek közötti határvillongás ügyében nemrégiben arra a megállapodásra jutottak, hogy a vitás földterület hovatartozásának eldöntése céljából mindkét vármegye részéről kiküldendő vegyes-bizottság helyszíni szemlét fog tartani és ha lehetséges, békés uton fogja elintézni a vitás ügyet.

A megállapodás folytán ma találkozott a vegyes bizottság Batuca és Batta községek határán. Aradmegyét a bizottságban Schill József főjegyző, Prekupás Illás dr. alügyész és Kabdebó Antal tb. főszolgabíró, Krassószörénymegyét pedig Isschutz Aurél főjegyző, Milutinovic János tb. főügyész, Kothly Gyula főszolgabíró és Elek Antal főmérnök képviselték.

A vegyes-bizottság rövid tárgyalás után olyan megállapodásra jutott, amely mindkét község előjáróságát és lakosait teljes mértékben kielégítette. A megállapodás az 1892 ben készített batucal katasztrális térkép szerint történt, természetesen csak ideiglenesen, amíg a határ törvényesen megállapítva nem lesz. A megállapodás értelmében a két község között a határt ezentúl a térképen kitüntetett határvonal fogja képezni.

A vegyes bizottság a megállapodásról azon kérelem kapcsán fogja értesíteni mindkét megye alispánját, hogy tekintettel a rendezés sürgős voltára, a megállapodást léptessék azonnal életbe.

(Lövöldöző bíró.)

A tárgyalás lefolyása után a vegyes-bizottság tagjai Batucán a Róth félé vendéglőben ültek össze ebédre. Ekkor történt az az eset, amely zendülési hírek terjesztésére szolgáltatott okot. A szomszédos korcsmahelyiségben ugyanis egy pár battai lakos idogált, köztük a battai községi bíró is. Valamennyien felöntöttek a garara és duhajkodni kezdtek, amikor odaérkezett egy pár batucal ember, akik még nem értesülvén a megállapodásról, el akarták a vendéglőből távolítani a velük eilenséges viszonyban volt battaiakat.

— Menjetez innen haza! — kiáltották a battai bíró felé.

— Majd megmutatom, hogy ki fog hazamenni — válaszolt a bíró és magához intvén egy battal mezőrt, ráparancsolt, hogy löjjen a batucaiak közé. A mezőrt ijedtében engedelmeskedett és kihuzván revolverét, három lövést tett. Az egyik golyó a falba futódott, kettő azonban talált és két batucal embert a lábán megsebesített.

A lövések zajára a vegyes-bizottság tagjai berohantak a korcsma-helyiségbe, majd pedig intézkedtek a tettesek elfogatása iránt. Ez meg is történt. A battal községi bírót és Gyura János mezőrt a csendőrség letartóztatva és bekísérte a radnai járásbírószághoz.

Az eset nyomán a Marosmenti községekben különböző hírek keringtek a Batucán tör-

ténteokról, amiről berzovai tudósítónk a következőket jelenti:

Híre jár, hogy Bstuca és Batta községi lakói a vitás földterület miatt ma délután négy órakor Batucán összeütköztek és valóságos csatát vívtak egymással. A harcban százakra menő tömeg vett részt revolverekkel és késekkel. A csatának állítólag három halottja van.

Ilyen és hasonló hírek terjedtek el a délután folyamán, de mint a legilletékesebb forrásból értesülünk, ezeknek a rémhíreknek csak annyiban van alapjuk, hogy Gyura János mezőrt a fent leírt módon két embert megsebesített.

Tulipán-népünnepély.

(A program.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 16

A Szent István-napi nagyszabású Tulipán-népünnepély a következő meghívót és programot bocsájította ki:

Meghívó.

Az aradi Tulipánkert Szövetség I. év augusztus hó 20-án Szent István király napján d. u. a városliget területén, gróf Károlyi Gyuláné ömítósága védnöksége alatt Tulipán-népünnepélyt rendez, a melyre a város és megye közönségét tisztelettel meghívjuk. *Variassy Lajos*, az aradi magyar védőegyesület elnöke. *Lóca Rezső*, az aradi Tulipánkert Szövetség tükára. *Neuman Károly dr.*, *Zubor Andor* főrendező.

Az ünnepély sorrendje:

1. Szent István király napján d. u. 2 órakor a Szabadság tér, Andrássy-tér, József főherceg-uton át nagy felvonulás a Városligetbe, a felvonulásban a waggonyári zenekar kísérete mellett résztvesznek a magyar ipart feltűntető allegorikus csoport tagjai. *Barabás Miklós* festménye után összeállított szüretelők csoportja. A gájai hazafias polgárság küldöttsége. *Ren dez! Németh Lajos* festőművész.

2. D. u. 8 órakor kezdődnek a népi művelődési versenyek: árbócmászás versenydíjakkal. Ugró és birkozó verseny. Körhinta. Hírneves művész mutatványai. Kérandulás léghajókon a Holcasi melléktartományában, ingyenes felszállás. Népi tánc.

3. D. u. 8 órakor nyílik meg a városligeti vendéglő melléktermében a „Napközi Otthon” és az aradi árvaház növendékei által készített tárgyakat feltűntető *Balás Ferenc* és *Marinkovics Péter* igazgatók által rendezett kiállítás. Belépés díjtalan.

A kiállított tárgyak jegyzéke a következő: Papírmunkák: papírhajtogatás, fűzés, kivágás, göngyöltés és könyvkötői munkák. Agyagmunkák: Különböző tárgyak, állatok utánzatai, nővénymotívumok és szabadon alkotandó dolgok. Famunkák: az elemi iskolában tanítandó kézügyesítő munkák (slöjd) tananyaga. Hármunkák: kosárcák és kalapok. Pálcika-munkák: kefetartó, újságtartó és fenyképtartó. Kezdetleges famunkácskák: ásó, lapát s más apró eszközök. Domborművek: A cirkwenei mő, a korál szigetek, Helgoland szigete, a városok és tavak tengerszín feletti magassága, a jégár s lavina, az öt világrész magasabb hegyei összehasonlító csoportozatban, a barlanglakók, az emberek különböző lakóhelyei, a földünk különleges alakulatai, homoksvatag, a jegestenger, egy képzelt megye stb. más apróbb domborművek. Madárvédelem: madáretető ház, etető kunyhó, egész és félkorongos etető, rekeszes etető, mestereges fészkelők. Virágápolás az ablakban: cseropes virágot tartó ládikák. A Kossuth-utcai elemi fiúiskola növendékei által a „Napközi-otthon” ban készített munkák: Székek. Puskák. Baba-ágyak és székek. Kis kocskák. Talicskák. Szalmafonás. Szalma-kalapok. Hársfonás. Agyagmunkák.

4. Délután 4^{1/2} órakor nagy sport mutatványok és versenyek díjkiosztással. A versenyben részt vesznek az „Aradi Tornaegyesület” és a „Toldy Athletikai Klub” tagjai. Versenyszámok:

amerikai birkozás, súlyemelés, amateur vivás, mutatványok nyujtón, korláton és 'ovon. A versenyeket *Steinitzer Pál dr. és Láng Oszkár* rendezik.

6. Délután 5 $\frac{1}{2}$ órakor. *Előadás a nyílt szimpadon.* Cabaret előadás, *Rontal Boriska és Faludi Károly*, az aradi Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével. Műsor: I. Kórista reserve. Előadja Faludi Károly. II. Kuplé tánc. Előadja Rontal Boriska. III. Duett táncok. Előadják Rontal Boriska és Faludi Károly.

8. Délután 7 órakor. *Szépségverseny.* Díjazásban részesül a legszebbnek ítélt leány és tíu gyermek, a legszebb hölgy és ur. A díjakat a zsűri elnökek osztják ki.

Fényes villanyvilágítás a városliget egész területén. Konfetti sátor. Buffet sátrak. Lascikonyhák. Pezsgő. Az aradi szőlősgazdák egyesületének alkalmi borkóstolója. Olcsó és szabott árak.

Esti 8 órakor 16 yes tűzijáték.

Esti 9 órakor, a városligeti vendéglő terében táncestély. Cigányzene. A népiünnepély kezdete d. u. 2 órakor. Belépő-díj felnőtteknek 30 fillér, belépőjegyül a pénztáraknál kiszolgáltatott tulipán jelvény szolgál. Gyermeknek 10 éves korig és katonák őrmesteriől lefelé 30 fillért fizetnek. Belépő díj a táncestélyre személynként 50 fillér. A belépő-díjakon kívül más díjak nem szedettek.

Életmentő főpénztárnok.

(A Marosból kihozott öngyilkosjelölt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16

Azok, akik tegnap délután a Marosparton sétáltak, ismét szemtanúi lehetnek egy öngyilkossági kísérletnek, aminő az utóbbi időben sűrű egymésutánban fordult elő. A halálra szánt terve azonban nem sikerült, minthogy a közelben csónakázó *Visy Ferenc* városi főpénztárnok *kimentette az életunt a habokból.* Az öngyilkossági kísérletről és a bátor életmentésről az alábbiakban számolunk be:

Visy Ferenc és *Szántó Mihály*, az aradi *Rajta* evezőegyesület tagjai tegnap délután együtt indultak csónakra a Maroson. Amikor a Holtmaroshoz értek, feltűnt előttük, hogy a szilip Innenső oldalán egy fekete ruhába öltözött férfi járkal, gondolataiba mélyen elmerülve. A magános ember ezen az elhagyott helyen gyanusnak tűnt föl a regattisták előtt, akiknek gyanuját még növelte az a körülmény, hogy az ismeretlen hosszas töprengés után egy fehér kendőt húzott elő zsebéből s azzal *bekötötte a szemét.*

A csónakosok ekkor észrevétlenül kikötöttek a tulsó parton és onnan figyelték meg a különös viselkedésű, ünnepélyesen felöltözött embert. Alig telt el néhány perc, az illető hirtelen beleugrott a Marosba, melynek habjaiban azonnal elmerült.

Visy Ferenc, erre csónakba ugrott, egy szempillantás alatt a víz színére ismét felbukkanó fudokló mellett termett, a *ráhajánál futva beemelte a csónakba* s a már eszméletlen életunt a parton állók nagy éljenzése közben szárazra vitte.

Itt *Visy Ferenc* és *Szántó Mihály* szonnal hozzáláttak az elalélt ember életrekeltéséhez. Félórát tartó élesztgetési kísérletek után végre fölnyitotta szemét, de hosszabb idő telt el, amíg vissza tudott emlékezni a történetekre. Amikor azután teljesen visszatért az öntudata, dühösen fordult a még mindig körülötte szorgoskodó *Visy*hez:

— *Mi köze van magának ahhoz, ha én meg amurók halni?*

Az ismeretlen életunt főlháborodása azonban nem akadályozta az életmentőket abban, hogy a néitatlankodót be ne szállíttassák a kór-

házba. Egy előhívott rendőr vitte el kocsin az öngyilkosjelöltet, aki nem volt hajlandó a nevéét megmondani.

*Visy Ferenc*nek különben nem ez az első ilyen esete. Onfeláldozásával és bátorságával már többeket szabadított meg a haláltól és az idén ez már a második ember, akít megmentett a vízbeüléstől.

SPORT.

+ *Maradt kirándulás.* Az Aradi Turistaegyesület értesít tagjait, hogy a f. hé 18—20 ára tervezett petroszény-vajdahunyádi kirándulások, egyrészt az ugyanakkor Menyházán tartandó *Czárán-ünnepély*, másrészt jelentkező hiánya miatt elmarad.

Gyilkos merénylet egy csendőr ellen.

(Harc a csavargóval.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16

Szomoruan jellemzi az aradmegyei közbiztonsági állapotokat az az eset, amely szordán éjjel *Berzován* történt. Az eset áldozata egy csendőr, akít egy csavargó megtámadott és súlyosan megsebesített. A gyilkossági kísérletről *Berzová* tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Szeder Imre csendőr szordán este tíz órakor a községházáról huszonnégy órai szolgálatra indult. Alig tett harminc lépést, amikor egy gyanus külsejű embert pillantott meg, aki a patak szélén levő bokorba akart a csendőr előt elbujni. *Szeder* erre felszólította a gyanus alakot, hogy jöjjen ki a bokorból. Ez eleget is tett a felszólításnak és a csendőr elé lépett.

— Mit keres itt? — kérdezte ekkor tőle *Szeder*. Mért akart elbujni?

— Csak azért volt a csavargó válasza.

A csendőr erre be akarta kísérni a közeli községházára, de a csavargó ellentállt, mire *Szeder* a kabátjánál fogva hárni kezdte a csavargót. Ez ekkor hirtelenül *kést rántott elő és ott a csendőr mellébe irányozta.* A szurás azonban szerencsére a csendőrnek nem a mellét, hanem a jobb karját érte, de még így is súlyos sebet ejtett rajta. *Szeder* nyomban fegyveréhez kapott, mire a csavargó megfutamodott, úgy, hogy a csendőr lövése nem talált. Több lövést a csendőr nem tudott tenni, mert jobb karja a nagy fájdalom következtében lehanyatott. Bement a közeli községházára, ahol mély álomban találta az összes éjjeli őröket, akik még a lövés zajára sem ébredtek föl.

A megsérült csendőrt *Magyar Sámuel dr.* körorvos a községházán rögtön ápolás alá vette. A merénylet a csendőrség és az álmukból felriasztott éjjeli őrök fildözöbe vették, de már nem tudtak rátalálni. A megsérült csendőr azt állítja, hogy eltalálta a csavargót és így nem lehetetlen, hogy a merénylő valahol *Berzová* közelében megsebesülten fekszik. A megsérült csendőrt a kórházba szállították.

A csendőrség részéről holnap *Berzovára* érkezik a szárnyparancsnok, aki vizsgálatot fog tartani ez ügyben.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* *Tóblásék* kalandjai. Az aradi könyvpiacra legközelebb érdekes könyv jelenik meg. *Tóblás* urék viszontagságos bolyongásai és kacagtató kalandjai egy csomóba gyűjtve, könyvtárakban kerülnek a nagyközönség elé. Az *Aradi Közlöny* olvasóinak nem szükséges *Tóblás* urékat, ezt a pompás humorral megrajzolt családöt külön bemutatunk. *Kaszab Géza* kollegánk, aki

— *zab* álnév alatt a derék csárd neveltető *Odieszeált* megírta, most könyvbe gyűjtötte a kikapadhatatlan humorral megírt uti kalandokat, melyek rövid időn belül már a könyvtárakra kerülnek. A könyvet, melyet *Balla F* dagon illusztrált, az Aradi nyomda ki. *Ara egy korona less.* Megrendeljad az Aradi nyomda r. t. (A csev.)

* *Réthy Laura* Makón. *Makóról* írjak.

Laura asszony, *Nádasy* színtársulatának madonnája szombator, a megnyitóküzött *Szép Heléna* operett cím mutatkozik be közönségünknek. Sz után ugyancsak *Réthy Laura* fellépte. színtre hétfőn este a *Náni* népszínmű, előzi a vasárnap es i *Vén bakkancsos* népszítmű. Vasárnap délután *Nebántsvirág*, hétfőn délután pedig *Aranyvirág* operettek kerülnek színtre.

Egy aradi gépészmérnök tragikus halála.

Az Afrikából hozott betegség.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 16.

Egy aradi származású, világot járt fiatal mérnök tragikus haláláról érkezett ma *Bécs*-ből szomorú hír, amely Aradon, az elhunyt *Smercsel* körében nagy megdöbbenést keltett. A tragikus halálesetről a következő távirati tudósítást kaptuk:

Bécs, augusztus 16. Tegnap halt meg, 29 éves korában *Szántó Pál* Sándor okleveles gépészmérnök. A megboldogult a *Méray* R. zár-féle elekiromos szedőgépet tökéletesítette és hírneves feltalálóiival együtt annak a nyomdaiparban való bevezetésében fáradozott *Nybergben* és *Párisban*.

Később *Höhnel* lovag sorhajóhadnagy abessziniai expedíciójában *Menelik* császárhoz vett részt ama célból, hogy ott a magyar kereskedelmi érdekeket érvényre juttassa. Ez nagy mértékben sikerült is neki és *Wundernüt*, ahol megfordult, a magyar névnek csülsét szerzett. *Szántó Pál* *Menelik* szultannak is megnyerte bizalmát úgy, hogy *Adis-Ababi*-i vízvezeték megépítését bizta és az althiopiai csillagrend tisztis resztjével tüntette ki.

Szántó egy a tropikus vidékről magával hozott nájbajban halt meg.

Szántó Pál néhai *Ring* Zsigmond aradi nagykereskedőnek unokaöccse volt és itt nevelkedett. Működésben született 1877 ben és tíz éves korába került Aradra nagyapjához, néhai *Schwarz* József kereskedőhöz és szállítóhoz. Rendkívül élénk eszű és tehetséges fiu volt, aki, amikor az aradi főreáliskola első osztályába bírátták, egy szót sem tudott magyarul s az év végén tiszta jeles bizonyítványt nyert. A középiskolában mindvégig jeles tanuló volt és tanárai, valamint osztálytársai rajongó szeretettel vették körül. Az az osztály, amelynek *Szántó Pál* tanulója volt, feltűnő irodalmi hajlandósággal bírt. Ez az osztály választotta szét a főgimnázium és főreáliskola együttes *Petőfi* önképzőkörét és megalkította a főreáliskola *Fábián Gábor* körét, amely már az első évben nagy sikereket ért el. Az osztály tagjai *Hungária* címen több éven át lapot is szerkesztettek és a lapnak egyik szerkesztője *Szántó Pál* volt.

Szántó jelesen érettségizett, azután a műegyetemet végezte Budapesten, gépészmérnöki oklevelet nyert s miután a tüzéreknel leszolgált önkéntesi évét, a németországi világhírű *Schuckert*-cégnél kapott alkalmazást és ennek a megbízásából végezte *Nürnbergben* és *Párisban* a fentemlített tanulmányokat a *Méray*-féle villamos szedőgéppel. Két év előtt *Wahaza*

járt Aradon és az ambicója vitte rá arra, hogy elfogadja az *afrikai kivételi társaság* meghívását és résztvegyen *Höhnel* főle abessziálai expedicióban. Szántó Pál *Menebb* négy fővárosából több levelet írt aradi barátainak. A messze idegenben eszébe jutott, Péter Pál napján tíz éves korától tartania négy iskolatársával és előtte el is indult hazra, hogy meg találkozzon. Utközben, mikor már tört ki rajta egy tropikus betegség csirált Afrikából hozta magával. Itt a megállapított időben és helyen, más gyoroki szülőjében össze is jöttek, Budapestről kapták tőle a táviratot, hogy betegsége folytán nem jöhet a találkozóra.

A budapesti klinikán a *leghíresebb orvosok* sem tudták gyógyító szert az előtük teljesen ismeretlen betegségről, amely a májban lépett föl. Rokonal a múlt héten visszavitték Szántó Pált Bécsbe, de ott se tudták halálos beteg égből kigyógyítani. Az erős szervezetű fiatal mérnök legszebb sikereinek küszöbén kidőlt az élek sorából: tegnap, augusztus 15 én reggel meghalt.

Aradi rokonai és barátai mély megilletődéssel értesültek a gyász hírről és koszorút küldtek a koporsójára.

HIREK.

Tessék a hivatalba járni.

Arad, augusztus 16

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök tisztviselőihez körrendeletet intézett, amelyben a hivatalos órák pontos betartására szólítja fel a tisztviselői kart. A rendeletben a miniszterelnök a tisztviselőket mindennemű kedvezmény és kiváltság elvesztésének terhe alatt figyelmezteti a hivatali órák pontos betartására és felszólítja a tisztviselőket, hogy tisztviselőiket ellenőrzés alatt tartassák.

Ehát a miniszteriumban ezentúl csak a hivatalos órákat tartani a hivatalos órákat. Sajnos, csak a miniszteriumban. A perifériákon marad minden a régi ben. Aradon is.

Pedig fontos és nagy érdekek fűződnek ahhoz, hogy ebben a városban a tisztviselői kar pontosan betartsa a hivatalos órákat. Ha betartaná, száz és száz függőben levő ügy kerülhetne gyorsabb elintézés alá és gyorsabb lenne az egész közigazgatási ügymenet, melyet amugy is borzalmasan nehézkessé tesz a sok bizottságosdi. De aki megfigyeli a torony alját, az tudhatja, hogy a tisztviselők javarésze későbbben jön és korábban megy, amint a kötelessége parancsolja. Egy óra után már még lézeng a hivatalokban valaki. Az egyhuzamban tartott hivatalos órák rendszere mellett nem is csoda, ha a hosszas ülésben és egyfolytában való dologban elfárad a hivatalnok és a vége felé már nincs nyere a munka.

Ezért sürgetjük már hónapok óta a régi hivatalos órák rendszerének visszaállítását, mely érdeke a nagy közönségnek, a magánfeleknek és az ügymenetnek egyaránt. Mert a városnak mit sem használna, ha a hivatalnokai szigorúan betartanák a hivatalos órákat, melyeknek egy tekintélyes hányada akkor is lázas semmit-

tevésben telnék el. Célszerű beosztás kell ide: a délelőtti és délutáni széttagolt hivatalos órák visszaállítása, s emellett a pontos hivatalbajárás megkövetelése, a hanyagok ellen alkalmazandó büntető szankcióval. De a tisztviselők természetesen nem akarják ezt. Nekik jobb amugy. Az egészben csak az a hiba, hogy a közönség érdekeit bajos néhány tisztviselő érdekének alárendelni.

De megvan az a vigasztalásunk, hogy *Wekerle* a maga embereitől pontos hivatalbajárást követel. Néha azonban *Wekerle* is elfelejt valamit. Most is elfelejtette, hogy ő is tartozik valamicskével a tisztviselőinek. A nagy ígérő elfeledte, hogy tett egyszer valami ígéretet a tisztviselők fizetésrendezéséről. A maga főkönyvében csak a követel rovatot töltötte ki. A tartozik rovat üresen maradt. Elvégre a miniszter követelhet a tisztviselőitől egyet-mást, de a tisztviselő a minisztertől csak kérhet. És ez nagyon kényelmes berendezés — a minisztereknek.

— **Hadihajók Fiumében.** *Fiume*-ből táviratozzák: Az osztrák-magyar hajóraj ma délután 3 órakor *Montecuccoli* Rudolf gróf tengerészeti főparancsnok vezénylete alatt ideérkezett. Ot nagy csatahajó és számos oceánjáró hajó legénysége 5600 főből áll. A hajókon négyszáz két ágyú van. Erkezés után a hajóraj tisztikara *Nákó* Sándor gróf fiumei kormányzónál tett látogatást. Holnapután, a király születésnapján hálaadó istentisztelet lesz, amelyen *Nákó* Sándor gróffal élén az egész helyőrség, valamint a most érkezett hajóraj tisztikara is megjelenik, délután pedig az *Erzherzog Karl* nevű hajón ünnepi eléd lesz.

— **A király születésnapja.** A király születésnapja évfordulójának ünneplésére augusztus hó 18 án délelőt egy negyed tizenegykor a zsinagógában dísz istentisztelet tartatik.

— **A szultán kuruzslói.** *London*-ból táviratozzák: A *Daily Mail* konstantinápolyi távirata szerint a szultán állapota azért rosszabbodott, mert orvosok helyett kuruzslókkal kezelte magát.

— **Nyugdíjazások a miniszteriumokban.** A *Pol. Ert.* jelenti: illetékes körökben erősen tartja magát az a felelet, hogy az első fizetési fokozat betöltése kapcsán az idén a székelykötél nagyszámú nyugdíjazások lesznek a miniszteriumokban.

— **György herceg völegény.** *Bécs*-ből jelentik, hogy *György* bajor herceg legközelebb eljegyz *Margit* toscanai hercegnőt. *György* herceg huszonhat esztendő és *Gisella* királyi hercegnő legidősebb fia és a király unokája. *Margit* hercegnő pedig *Ferdinánd* toscanai nagyherceg leánya és 1881. október 13-án született.

— **Vizsgálat a városnál.** A pénzkezelési vizsgálatot a városnál a tegnapi szünet után ma tovább folytatta *György* Henrik számtanácsos. Valószínű, hogy a vizsgálat most már csak rövid ideig fog tartani és szombaton véget ér. *György* Henrik a vizsgálat eredményéről *Károlyi* Gyula gróf főispánnak részletes jelentést fog tenni.

— **Vilmos császár Kruppknál.** Amikor *Vilmos* császár legutóbb *Essen*-ben vendégül járt a *Krupp* családnál, *Krupp* Berta meghívta a császárt októberben tartandó esküvőjére. A császár meg is ígérte, hogy a császárnéval együtt jelen lesz az esküvőn. A császári pár tehát október közepén ismét ott lesz a *Krupp* viláiban.

szár meg is ígérte, hogy a császárnéval együtt jelen lesz az esküvőn. A császári pár tehát október közepén ismét ott lesz a *Krupp* viláiban.

— **A görög-bolgár viszály.** *Athén*-ből sürgönyzik: Tegnapi nagy tüntetést rendeztek ama erőszakosságok ellen, melyeket Bulgáriában a görög lakosság ellen elkövettek. Rendkívül nagy néptömeg teljes csendben vonult végig a város főbb utcáin. Az összes üzletek zárva voltak és valamennyinek az ajtaján e felirat volt olvasható: „Nemzeti gyász miatt zárva!”

— **Bucsu Radnán.** Az idel nagyboldogasszony napi bucsura Erdély bércevidékének lakói nagy számmal zárandokoltak *Radnára*. Mint egy 8000 re tehető a bucsusok száma, kik e napra ide érkeztek. Egész nap sűrűtek-forogtak az árucsernokok között, hogy bevásárlásukat megtegyék, meglátszott a kedvező év hatása, mert a múlt évinél határozottan jobb volt az idel bevétel az árucsernokokban.

— **Eljegyzés.** *Papp* József világi jogszabó, helyettes-nyelvtanvezető eljegyezte özvegy *Seabó* Mihályné szül. *Abend* Róza urnót *Világoson*.

— **A bankok köréből.** *Kugler* Albertet, az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókjának főnök-helyettesét, aki rövid ideig itt tartózkodása alatt az aradi társaságok rokonszenves tagja lett, a *Szegeden* megalakult *Alföld-csongrádi teherképző* vezérigazgatójává választotta. *Kugler* rövidesen elfoglalja új állását.

— **A malommunkások harca.** *Budapest*-ről táviratozzák: A malommunkásoknak munkaadóikkal vívott elkeseredett harcában ma délig nem történt változás. A malmok ma már, a Király-malom kivételével, valamennyien dolgoztak. Fölvették a munkát a *Molnár* és *Sütők* malmában is, ahol pedig tegnapig teljesen szünetelt az üzem. Négy malomban éjjel-nappal folyik a munka, a többiben pedig csak nappal dolgoznak. A budafoki sztrájk tanyán megújabb egy hétre való pénzsegélyt osztottak ki.

Későbbi távirat jelenti: A malommunkások harcában a munkások részéről közvetett uton közeledés történt a béke érdekében. Valószínű, hogy néhány nap alatt új alapon létrejön a béke.

— **Miss Duncan férjhez ment.** *Miss* *Izadora* *Duncan*, az ismert táncosnő, egy berlini lap híre szerint ittokban férjhez ment *Gordon* *Craigh* angol festőhöz. A táncosnő most *Nordwyk* hollandiai tengeri fürdőben van, a hol anyai örököknek néz elébe. Az általa alapított berlini táncintézet személyes vezetésétől visszavonult és állandóan *London*-ban fog lakni.

— **Henry ezredes él?** *Páris*-ből táviratozzák: Egy itteni szaklap szerkesztője *Amiens*-ben járt s most egy napilapban cikket tett közzé, amelyben elmondja, hogy találkozott *Henry* ezredessel, a ki a *Drayfus*-kampany alatt öngyilkosságot követett el. Ismeretes, hogy a hamisítástokat *Henry* ezredes követte el és *Dreyfust* toltta előtérbe *Walsin-Esterházy* helyett. A tárgyalás folyamán *Henry* ezredest letartóztatták, majd azt a hirt terjesztették róla, hogy meghalt. Már abban az időben híresztelték azonban, hogy *Henry* a hadbírák eltüntették, hogy megszabaduljanak egy kellemetlen tanutól. Így magyarázható meg, hogy ez a legújabb hír mindenütt hitelre talál, mert utóvégre nem lehetetlen, hogy *Henry* tényleg eltüntették.

— **Csődtömeg-árverés.** Ma délelőt adták el *Müller* *Izidor* dr. ügyvéd, mint csődválaszt-

mányi elnök irdájában a Kohn Farkas medgyesbodzasi kereskedő csődtömegéhez tartozó árukat és bolti berendezést. Az árukészlet 14.000 koronára volt becsülve. Az árverés, rendkívül élénken folyt le s végül az árukat Blau Lajos szegedi kereskedő vette meg 10.360 koronáért.

— **Aranylakodalom.** Egy Aradon közliszletben álló házaspár: *Muskát* Armin, az aradi kereskedővilág ismert, munkás tagja és neje, szül. *Fischer* Fanni, félszázados boldog házasság napját üli meg e hó 18-án. Ekkor lesz ötven esztendeje, hogy a becsületes munkában és egymás szeretetében megőszült agg házastársak egybekeltek. Házasságukból két fiuk született: *Muskát* Miksa aradi és *Muskát* Béla budapesti nyomdatulajdonosok.

— **Gyilkos cigányok.** *Glogovácson* szerdán délután gyilkosság történt. *Popa* György és *Popa* Krecsin cigányok már régóta boszút forraltak egy *Dudás* Antal nevű cigány ellen. Tegnap délután *Dudás* elcsalták *Popa* Krecsin lakására, ahol alaposan leltatták, azután pedig agyba löbe verték. Az ütések következtében *Dudás* ma meghalt. A holttestet ma *Austerweil* László dr. és *Posgay* István dr. törvényszéki orvosok felboncolták és megállapították, hogy *Dudás* halálát a sérülések okozták. A gyilkosokat a csendőrség letartóztatta.

— **Halálozások.** Sulyos csapást érte *Leitner* Pált, a Pécskai Takarékpénztár pénztárosát. Felesége, előbb özv. *Gérich* Gyuláné szül. *Eftics* Olga urasszony Budapesten f. hó 18-án hosszas és kínos szenvedés után, életkorának 47 ik és 4 évi özvegység után következett újabb boldog házasságának 14-ik évében jobblétes enderült. Temetése Budapesten a keresési temetőben f. hó 15-én délelőtt 10 órakor folyt le. Férjén kívül gyermekei: *Gérich* Jenő, *Gérich* Olga férjhez dr. *Paguba* Virginné, testvére *Kripp* Józsefné, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

Kwitschala Henrik aradi vagongyári műhelyfőnök augusztus 14-én *Daniscá* Líbauban hirtelen meghalt. Régi szívbaja ölte meg az ötven éves férfit, kinek halála aradi ismerősei körében mély részvétet keltett. Özvegye és leánya gyászolja.

Fránki Alfrédet, a surányi cukorgyár aradi származású tisztviselőjét sulyos csapás érte. Felesége, szül. *Arpád* Lonka meghalt. A korán elhunyt fiatal asszony iránt Aradon is széleskörű részvét nyilvánul meg.

Szombati Simon 48-as honvéd ma Aradon, 80 éves korában meghalt. Az elhunyt Asztalos Sándor vitéz csapatában küzdötte végig a szabadságharcot és résztvett az aradi utcai harcban is. Pénteken délután 5 órakor temetik a Péter-utca 8. számú házból.

Halmos Lacika, *Halmos* Dezső és neje szül. *Klein* Rozsín négy éves kis fia ma meghalt. Holnap délután fél 5 órakor temetik a Szent István-utca 5. számú házból.

— **Életunt asszony.** *Fábián* József békéscsabai államvasúti mozdonyvezető felesége tegnap a lakásán marólugot ivott, mert férje rossz bánásmódban részesítette. Az életunt asszonyt tegnap a délutáni vonattal Aradra hozták s itt szülei lakásán ápolják. Állapota nem sulyos.

— **Halálos vasúti szerencsétlenség.** *Szegedről* táviratozzák: A szegedi rendezőpályaudvaron ma délután fél négy órakor a 144. számú temesvári gyorsvonat mozdonya hibás váltóállítást következtében nekiment két javítás alatt álló motornak, amelyeket izzéporrá zuzott. A motorokon dolgozó munkások közül *Szekely* Lajos 24 éves fűtőházi munkás *szörnyen halt*, egy másik munkás pedig sulyosan megsebesült.

— **Melegség a kalapokban.** Egy angol ember érdekes kísérletet tett. Harmischarom fokos melegben a napra állított egy embert, aki negyedérenként más más kalapot tett a fejére. A kalapok belsőjében hőmérő volt. A kísérlet alapján kiderült, hogy a panamakalamban 25 Celsius fok meleg volt, egy szalmakalamban 27, egy ellinderben 31 és fél,

egy nemezkalamban 38 és fél, egy matrózsipkában 36 és fél Celsius fok.

— **Az orosz forradalom.** *Pétervár*-ról sürgönyzik: *Varsóban* tegnap reggel egyidejűleg huszonhat rendőr ellen intéztek merényletet. Előre meghatározott órában a külvárosokban szolgálatot tevő rendőrséget megtámadták és *huszonhatot legyilkoltak közülük.* A forradalmárok ezzel állottak boszút az utóbbi idő alatt fogatatosított nagyszámu letartóztatásért.

Berlin, augusztus 16. A *Voss. Ztg.*-nak jelentik *Varsóból*: A hetedik kerületi rendőrhivatalba két bombát dobtak. A helyiséget a robbanás teljesen lerombolta és 20 ember megsebesült. Az utcákon erős katonai csapatok cirkálnak, kik minden járókelőt feltartóztatnak és megvizsgálják. Az összes helyiségeket már este kilenc órakor be kell zárni.

— **Halál fürdés közben.** *Nagy* István ujmiklakai mozdonyvezetőnek *Gábor* nevű 16 éves fiát ma délután fürdőzés közben a Maros árja elragadta s mielőtt valaki segítségére siethetett volna, elmerült a habokban. Holttestét még ezideig nem sikerült megtalálni.

— **Athelyezett tanítók.** A közoktatásügyi miniszter *Orsy* György tanítót Nagyágról *Opaulisra*, *Gadál* István tanítót Brádról Marosvásárhelyre helyezte át.

— **Meggyilkolt rendőr.** *Gyuláról* jelentik: *Szakál* Peter rendőr Csanádapácán le akart tartóztatni egy garázda borbélylegényt, aki biciklét rántott és kétszer hasba szurta a rendőrt. *Szakált* a gyulai kórházba vitték, ahol tegnap meghalt.

— **Költözködő ügyvéd.** *Ormos* Ede dr. mákói ügyvéd, aki a „*Maros*” című hetilapot is szerkesztette, *Mákról* Pozsonyba költözött.

— **A jövő tél táncai.** A római táncművészeti kongresszuson elhatározták, hogy az idei tél divatos táncai a következők lesznek:

francia-olasz tánc,
cica-polka,
spanyol mazurka,
firt-tánc,
nemzetközi boston.

!!! Ezenben a *maccsra* és a *krakettere* a kongresszus kimondta a nagy átkot. Elhatároztuk, — mondja a kongresszus — hogy a tánc gyönyörűséget szolgáló művészet lévén, a két tánc jövőre nem fog létezni. Mi táncitanítók az emberiség javáért dolgozunk, a mi célunk erős utódok nevelése s ehhez az egyszerű táncoktatás és gimnasztika az egyetlen út. A táncművészet praktikus ismerete teljesen szükséges a mai életünkhöz. Olaszország ezt a szükségességet belátta s minden iskolában van alkalmazva táncitanító, ki a finom magaviseletet és jó tartást is tanítja.

— **Lövés játék közben.** *Köpe* István husz éves hetes ma délelőtt sz. Illés-utcában fogósdit játszott *Galucz* Mitru nevű 15 éves társával. Játék közben *Köpe* egy csekélység miatt megharagudott társára és revolvert rántva, *keresztül lökte Galucz* Mitru állát. A mentők a sebesült fiút a kórházba szállították. Minthogy husz napon tul gyógyuló sérülés forog fenn, a rendőrség sulyos testisértés büntette miatt indította meg az eljárást *Köpe* István ellen.

— **Rövid hírek.** *Inokovics* Milán kereskedősegéd ma jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopta az aranyóráját. A rendőrség *Kate* Jenő többszörösen büntett szerelőt gyanúsítja a lopás elkövetésével. — *Zsuván* Anna 11 éves leány e hó 13-án eltűnt Erdő-hegyesről. A csendőrség megindította a nyomozást, amely ma eredményre is vezetett, a mennyiben ráakadtak a leány holttestére egyik községbeli kutban. Valószínű, hogy a leány véletlenül esett a kutba.

— **Bohák, svábok, poloskák** legbiztosabb pusztító szere *Vojtek* és *Weisz*nél Aradon. 112

NAPIREND.

Augusztus 17. Péntek. Róm. kath. naptár: Liberát. — Protestáns naptár: Liberát. — Görög-keleti naptár (aug. 4.): Elf 7 gyermek. — A nap két 4 óra 57 perckor, — nyugszik 7 óra 9 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Nyugaton sok helyütt csapadék, zivatarok, később hűvösebb.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A menyasszony becsülete.

— Detektív a bíróság előtt. —

Arad, augusztus 16.

Egy pécsi törvényszéki bírónak a fia megismerkedett Budapesten egy jó családból való urileánnyal, akit feleségül akart venni, bárha hozományról szó sem lehetett. A bírónak nem jó szemmel néztek fiuknak ez önzetlen gondolkodásra valló szándékát és azt meg akarták hiúsítani. E célra legalkalmasabbnak látszott fiúnak gondnokság alá helyeztetése s ehhez szükségesnek vélték, ha a leánnyal, illetve annak *erkölcséről* hivatalos bizonyítványt szereznek.

A bizonyítvány adatait *Kalmár* Hugó lamrendőrségi detektív szerezte be, aki azt hitotta, hogy a menyasszony nem bír tisztán tal, mert többek között vagyonos urakat gat meg a Hungária-szállodában.

Kalmárnak ez a furcsa szereplése tudására jutott a meghurcolt leánnyal, aki elégtétel híján följelentette őt a budapesti tető járásbírósnál hivatalos titok tiltott szegése és becsületsértés miatt, előrdván szában, hogy ő tisztességes és erkölcsös leány, akiről diffamáló dolgot senki sem állhat s ez a csúf megrágalmazás boldogságot rontotta meg.

Mint fővárosi tudósítónk jelenté, a pikáris ügyben a tárgyalást ma tartotta meg *Schirák* járásbíró, aki előtt panaszos ur leány — a miniszteri tisztviselő leánya — ügyvéd *Fuchs* Lajos dr.-ral jelent meg, a panasz *Kalmár* Hugó pedig személyesen védekezett. Űgy kényes természetére való hivatkozással bíró *sárt tárgyalást* rendelt el, amely az elnapolásával végződött, mert még több tá kiballgatása mutatkozott szükségesnek.

§ **A negyvennyolcas honvéd gyilkosa.** Ma állott az aradi kir. törvényszék előtt *Andrási* Imre munkás, aki múlt év december 1-én egy ös. szóalkozásból kifolyólag a fogával olyan suly sebet ejtett *Glück* Adolf 48-as honvéden, hogy *Glück* vérmérgezést kapott és meghalt. A vád hatóság képviselője, *Pogonyi* Nándor kir. alügyész sulyos megbüntetését kérte a vádlottnak, akit a törvényszék bűnösnek mondott halált okozó testi sértésben és hat havi háza ítélt. Az ítélet ellen *Andrási* fellebbezést jelentett be. A tárgyalást *Bittó* József vezette.

§ **Megvert rendőr.** *Szűcs* Sándor és *Kö* Tódor süngyalú legények a múlt év január nagy mulatozást csaptak egyik korcsmában. hajkodás közben a legények nagyobb kárt okoztak a korcsmában, mire a korcsmáros rendőrt hivatott akik kituszkolták a korcsmából legényeket. Az egyik legény, *Szűcs* Sándor azonban engedelmességet a rendőröknek, hanem gorog hangon válaszolt, majd pedig egy bottal vágta fejbe *Kotok* Mojsze rendőrt, hogy ez sulyos sérüléseket szenvedett és több hétig ágyba fekvő beteg volt. Ma állott sulyos testi sértés és hatóság elleni erőszakkal vádolva az aradi törvényszék előtt *Szűcs* Sándor. A vádlott bismerte tettét, mire a törvényszék úgy a sulyos testisértésben, mint hatóság elleni erőszakkal büntetésben bűnösnek mondta ki és négy h fogházra ítélt. Az ítélet ellen *Pogonyi* Nándor kir. alügyész fellebbezést jelentett be. A tanács elnöke *Bittó* József volt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, augusztus 16.

Amerika 1/2 olcsóbb. Kínálat és vételkedv jó. Elkelt 45,000 méterháza buza 5—10 fillérrel olcsóbb áron. Az árak 50 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	7.31—7.32
Aprillal buza 1907-re	7.60—7.61
Rozs októberre	6.15—6.16
Tengeri júliusra	6.40—6.41
Új tengeri 1907-re	5.35—5.36
Zab októberre	6.42—6.43

Zárult 5 órákor:

Buza októberre	7.33—7.34
Aprillal buza 1907-re	7.62—7.63
Rozs októberre	6.16—6.17
Tengeri júliusra	6.42—6.43
Új tengeri 1907-re	5.33—5.34
Zab októberre	6.43—6.44

Irányszat szállár.

mi lesz vele, jön-e valaki, aki lehűti a fejt, aki megkérdi tőle, hogy miért hánykolódik olyan nyugtalanul a nyoszolyáján? Az egész sutogásból és sürgölődésből őt annyi érdekelte, hogy a gyászszertendő leteltével az udvarhölgyei suhogó selyembe pólyátták s megsugták neki, hogy az új király esküvőjén fog először világos ruhában a világ elé lépni.

A felsőges tacsót megnézte az esküvőn s ocsmánynak találta. A király hozzája lépett, megcsókolta a kezét s Ludovica Mária Krisztinának olyan érzése volt, mintha egy béka potyogott volna valahonnan a kezére.

Aztán visszament lakosztályába. Aztán egy napon megmondták neki, hogy van kastélya Görögországban, Kis-Azsiában és Skóciában, akármelyikben mindenkor boldogan várják IV. Péter özvegyét. Adtak melléje egy kis udvart, urakat, hölgyeket, szolgasereget. Egy miniszter alkonytán meglátogatta s igen bölcsen és unalmasan elmagyarázta neki, hogy nem kell eltemetkeznie, minden udvarnál méltóan fogják fogadni IV. Péter özvegyét s annyi király van, mint a légy, valamelyik még el is veheti Ludovica Mária Krisztinát. A miniszter a szemüvege alól ravaszul nézett Ludovica Mária Krisztinára s az ifjú özvegy akkor éjjel saját kezével nyitotta ki hálószobája ablakait. Várta, felöltözve, várta, hogy valaki bejön az ablakon: IV. Péter vagy másvalaki. Csak a hársak illata szállt föl a parkból s Ludovica Mária Krisztina beleharapott a saját karjába.

Özvegyesége negyedik esztendőjében rávirágzott a nyár. Akkor Skóciában volt Ludovica Mária Krisztina nagyon fiatal volt és fonnyadni kezdett. Kilopódzott a kastélyból, besuhant az erdőbe s egy fát keresett, melynek törzsébe mély odvát vájtak az erdei madarak. Az odvhoz hajolt, mintha férfiszáj volna és sutogott ez oduba, mintha titkait csókolná bele. Nehéz, kábitó levegő csapott az arcába s Ludovica Mária Krisztina erős szédülést érzett. A vére úgy muzsikált, mintha még egy asszony élne benne, egy bátrabb, követelőbb, hangosabb asszony, aki nem akar lassan elhalni, hanem szól, muzsikál, jelentkezik, Ludovica Mária Krisztina reszketett attól a másik asszonytól és vallásos félelemmel mormolta:

— Krisztusom, segits!

Visszament Bruno kapitány — az udvartartás egyik tisztje — várta a park kapujában.

— Királyné! — szólt halk szemrehányással.

Ludovica Mária Krisztina piros volt, mint az ég alja és gunyosan, kevényen, sértően vágta oda a kapitánynak:

— Gyáva és gaz kutyája vagy!

Télen Kis-Azsiába ment, tavasszal Görögországba s akkor még fiatalabb volt, a fony nyadság eitűnt az arcáról. Hszulról sosem hallott hírt, ellenben az éjszakák úgy borultak rá, mint egy nagy csudatevőnek ernyője, melyből illatok, édességek vágyak, álmok és valószínűsülések permetéinek forró testére. Ludovica Mária Krisztinában ébredni kezdett a zsarnok. Szemel csodálatos nagyra nyitak, amit beérték, mind fölszívták s aztán, mint a zsákmányokkal, becsukódtak. Mindent akart és szenvedélyesen, haragosan akart. Reggel fáradt volt s a keble úgy emelkedett, mintha virágokat hímálna.

Odahaza akkor halkán, pajkosan, tolvajlépésekkel kezdett táncolni a pletyka. Ludovica Mária Krisztina virágokat hímált a kebién és nem is sejtette, hogy játszik vele a pletyka, mint szökökút a beléje esett falevéllal.

A sok király házasodott és nem gondolt Ludovica Mária Krisztinára. Főhercegek és hercegecskék is házasodtak s nem jutott eszükbe Ludovica Mária Krisztina, akinek az arcképei akkor már egy megérett, diadalmas, kápráztató asszonyt csempésztek a fiatal, vérszegény diákok forró álmaiba. Es Ludovica Mária Krisztina bebujdosott három világrészt, kergette a maga forróságát, hűtötte magát minden országok levegőjével, sirt és kacagott, váltogatta udvartartását, öregebb hölgyeket és fiatalabb tisztet keresett maga mellé s akiket elűzött környezetéből, a fiatalabb hölgyek és az idősebb tisztet sokat csevegtek odahaza IV. Péter özvegyének szeszélyeiről, sirásairól és kacagásairól. Negyven esztendő volt már akkor Ludovica Mária Krisztina s minden országokban mosolygó védőasszonya a szerelem szabadon

szálló édes madárkálnak. Nygion imádták ezek a madárkák, miközben ráncos homlokuk apák sűrű fejcsóválások közben mondogatták:

— Királyné . . . és ugy elzüllött . . . ugy elzüllött . . .

IV. Péter özvegyéhez olykor már eljutottak az égő, vörös pletykák. Megvonogatta kővéredő szép vállait. Nevetett. Es szeretett . . .

(Vége következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kintzig-Kopár Ferenc.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 16 —

Központi szálloda. Mastenbach Lajos bankár Demmien. — Klein Frigyes utazó Budapest. — Dientsinsky Antal utazó Bécs. — László László orsz. képviselő Nagyiglód. — Rosenberg Miksa utazó Bécs. — Tarján Vilmos magánzó Budapest. — Friedman Lajos birtokos Szemlak. — Felokuchen Mór birtokos Lemberg. — Telkes Ernő igazgató Szeged. — Majeovsky Gyula ezredes Lugos. — Schabler Salamon utazó Bécs. — Schön Ilés utazó Bécs. — Lamberger Adolf utazó Budapest. — Zselván D. utazó Zigráb. — Wintachen dr. törzsorvos Budapest. — Löwinger Jakab utazó Budapest. — Degieva Iona tanítónő Pécs. — Körmeny Józsefné tanítónő Pécs. — Wesel Lajos utazó Budapest. — Lorinczy I. tábornok Budapest. — Szederkényi Elek hadnagy Borosjenő. — Erber Sándor utazó Trieszt. — Bathó József főoszt. Kaposvár. — Mayerhof M. ékszerész Budapest. — Szikecsy Pál intéző Sikula. — Huszka Dénes anyakönyvvezető Orosháza. — Csiky Kálmán dr. magánzó neje Budapest. — Deutsch Emil utazó Szabadka.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

A szerkesztésben megjelenő „Aradi Ujság” mai számában *Cirkusz K. Lipót* címen egy cikk jelent meg, amely kritika tárgyává tette a Béla-téren néhány nap óta működő cirkusz-társulat előadásait és azt az igazságos véleményt fejezte ki, hogy a cirkusz nem áll olyan nívón, hogy az aradi közönség izlésének megfélemlítse.

Erre, a közönség legnagyobb részének véleményét is kifejező, jogos kritikára a Cirkusz K. Lipót üzletvezetője, valami A. Pilch nevű alak röpcédula formában otromba támadást intézett az „Aradi Ujság” ellen, azt állítván, hogy a fentjelzett cikk azért jelent meg, mert a cirkusz „hirdetéseket és szabadjegyeket feladni hajlandó nem volt.”

Erre a neveléses vádra kár sok szót vesztegetni. Aki ismeri az „Aradi Ujság” korrekt és becsületes irányát, az egyszerűen naprendre tér az ilyen galád orvtámadás fölött. Cirkusz K. Lipót támadása nem egyéb szánalmas vergődésnél, amelylyel kendőzni akarja gyengeségét. A cikket én adtam közre, mert a közönség köréből erre felkértem s mert eszerint ezt ujságról kötelességem és a közérdek diktálta. Hiszen, aki csak még ott volt, mindenki panaszkodik a silány cirkusz színvonal nélküli előadásai miatt. Ez, és egyedül csak ez volt a cikk megjelenésének indító oka.

Hogy mennyire nevetséges a rágalmozó kis röpcédula vadaskodása, azt legjobban bizonyítja, hogy sem A. Pilch urat, sem senki mászt a cirkusz kötelességébe tartozók közül eddig nem volt szerencsém színről-színre tisztelhetni. A. Pilch urról azt se tudtam, hogy szöke-e, vagy barna, mai kvalifikálhatatlan támadása után azonban azt kell hinnem, hogy zöld, ami némileg enyhítő körülmény ugyan A. Pilch urra nézve, de nem akadályozza annak, hogy bíról uton keressek elégtételt a rágalmozó kiruccanásért. Ügyvédem útján megtettem a bűnvádi feljelentést A. Pilch ur ellen, akinek a bíróság előtt elég alkalmam lesz állításainak valóságát bebizonyítani.

Aradon, 1906. augusztus 16.

Faragó Miklós,
az „Aradi Ujság” felelős
szerkesztője.

* Az ezen pontot elvett híműtőket nem vállal felelőséget a szerkesztő.

CSARNOK.

IV. Péter asszonyai.

Irtá: Kabos Ede.

IV. Péter nem igen írasztotta a történetet, összesen egy fél évig uralkodott. Hat big Káló a fogait piszkálta s legfőképpen az írók hegyezték a csuzáikat. Az ujságrók íra ugyanis IV. Péter két nevezetes eseménnyel szolgált: egy szenzációs esküvővel s egy szenzációs temetéssel. Mindkettő elsőrangú látványosság volt. Hetekig kérdőjelek rajta az ujságok. De mi álltunk IV. Péter egész uralkodásán, mint egy szalmaszálon.

Szüleitől, élt, uralkodott és meghalt: I. Története halála után kezdődik. IV. Péter után ugyanis két asszony maradt. Az egyik mérszetesen a felesége volt: Ludovica Mária Krisztina, egy csodásan szőke jegenye, magos egyenes, homlokán hóval, lábainál örök tisztszal, büszke, megközelíthetetlen és — hajh — en korán — bánatos. Még nem volt husz esztendő és már özvegygő lett.

Királyok özvegyei akkor sem irigyelni vagy félni fejjel és kiégett szívvel ödöngözvegyi világukban. Az egész világ az övék koldusok. Mit csinál a fehérfejű özvegy újasszony? Legfőbb automobilon vágta a felé, ahova gyalogszerrel vándorognak a szegényebb özvegyek.

De jaj a fiatalnak! Jaj, ha a király után a szegény fejű és virágos lelkű özvegy maradt! Fiatal gyümölcsfa, melynek nincsen kertésze, ellenben magos, szurósvégű vaskerítés van körülötte, hogy jókedvű suhancok legfőképpen messziről bámulhassak, kívánhassak, de soha nem lépjenek felébe ne férközhesse. Szegény fiatal gyümölcsfa! Virágzik, elhal, hoba borul, meghal, tele van virággal, mutogatja gyümölcsét, sóhajt, sir, vájja a földet, lázong a nyár miatt, lázong az ősz ellen s közben hiába kívánja meg kertészét, hiába kívánják őt megvár vándorlegények: ott van a magos szurósvégű vaskerítés, se hozzá, se tőle nincs világ. Magyartva, magányosan várja a hideg halált.

Jaj, ha fiatal özvegye marad a királynak. Ludovica Mária Krisztina eleinte értetlenül és hidegen nézte, mi történik körülötte. Végül huszszertendő tacsó, IV. Péter öccse ült a trónra, az ujságrók megint hegyezték csuzáikat, majd sutogások indultak s egy miniszter megsugta Ludovica Mária Krisztinát, hogy nagy tervben fő az államtanács feje, hogy szertendők házasítani az új királyt IV. Péter özvegyével. S akkor a miniszter olyan látva, olyan szánakozva nézett Ludovica Mária Krisztinára. Később a miniszter, ha látta elkerült az özvegy királyasszonyt s Ludovica Mária Krisztina körül az udvarhölgyek alk felháborodással sutogták, hogy az a huszszertendő tacsó, 5 felsőge, már szerelmesen nézett a trónra s nem törődik az államtanáccsal, hanem el akarja venni egy német uralkodó herceg tizenhetedik leányát. Ludovica Mária Krisztina ezt is értetlenül, hidegen hallgatta s nappal és éjszaka csak azt várta, hogy

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

421—1906. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. 135/3 számú végzése következtében Dr. Vajda Jakab ügyvéd által képviselt id. Klein Manó javára, Morodán Onucz ellen 887 korona s járulékal erejéig 1906. évi május hó 10 én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2120 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: faépületek, vetőgép, szelelő rosta, ökrök, lovak és malaczkok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a jeleni kir. járásbírósnak 1904. évi V. 269/6 számú végzése folytán 887 korona kötelezettség és ennek 1904. évi márczius hó 1 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 106 kor. 25 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Morodán, adós lakásán leendő eszközlésére 1906. évi augusztus hó 25 ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenőn, 1906. évi aug. hó 8. napján.

Nagy,
kir. bír. végrehajtó.

2084

1906—1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1906. V. 460/4 számú végzése által Dr. Saigó Miksa ügyvéd által képvis. Marer Adolf budapesti cég jelentkező végrehajtató javára, Bodnár Sándor aradi lakos ellen 265 kor. 30 fill. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 824 koronára becsült butorok és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Kudla Agost János 160 korona követelése és jár. erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Miksa-utca 1. sz. a. leendő eszközlésére 1906. évi augusztus 18. napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-czikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1906. évi augusztus hó 8. napján.

Györffy Arnold,
bírósági végrehajtó.

2071

1711—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi július hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztos által küldött összeírási jegyek 9 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XIV. t.-cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1906. évi augusztus 14 ik napjától számítandó 8 napra közszemlére azzal tesszük ki, hogy az érdekeltek, névszerint Herczogh Gábor, Silberberg József, Lingurár János, Buder Józsefné, Dovrek Imre, Kádár István, Kellner Ignác, Gróf Zselinszky és Ifj. Tóth János, a kik italmérési engedélyt kaptak nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve ugy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthatnak be a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi augusztus hó 11 én tartott üléséből.

A városi tanács.

Gyönyörű Ponny-pár

csődörök 6 évesek, 1 méter magasak, igen szeldek, lovaglásra is alkalmasak,

eladók.

Felvilágosítást nyújt Püsch, üzletvezető a Lipót cirkusznál Aradon.

2091

8211—1906. pm.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottságának 471—906. sz. határozatával Arad szab. kir. város közönségének 1907. és 1908. évi utépitési költségelőirányzata megállapítván, az 1890. 1. t.-cz. 22. §-a értelmében 1906. évi augusztus hó 15-től kezdődőleg 1906. évi augusztus hó 29-ig bezárólag a tanácssteremben közszemlére kitétetik azzal, hogy jogában áll elene ugyanazon idő alatt minden adófizető polgárnak észrevétellel élni.

Aradon, 1906. évi augusztus hó 18 án.

Intitórius,
kir. tanácsos,
polgármester.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kérem a szépet nem össze-
téveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat
utazó-bundákat, háló, ebédlő- és mes-
butorokat a legmagasabb áron veszek
és eladok rendkívül olcsó áron
mellett. Kívánatra házhoz is megyek.
Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz.
az „Arany ABC” mellett.

Kérem a szépet nem össze-
téveszteni!

Megérkeztek

a Hámory-féle nemes faju

sárga-

dinnyék.

Kaphatók

Hámory-gazdaságnál

Deák Ferencz-utca 3., az udvarban.

TITKOS
BETEGSÉGEK ELLEN
TRIAS
LEGJOBB SZER
23 NAP RÁNTI
FELJÁRÁS MELLETT
A LEGREGBB
NÍGYCSÓFOLYÁST MEGSZÜNTETI.
KÉNYELMEK K. 1.00 NŐKNEK K. 2.00.
MÁSZONYI ESZT. REUMA, FÜL-ORVOSYÁJÁS
ELLEN A PAPP L. FÉLE
MENTHOLIN
BÍRÓS HATÁSÚ STÓBESZER
Egy Párba ELEGENGI
1.00
FÉNYEKET TITKORTARTÁS MELLETT KÜLDI:
PAPP L.
BUDAPESTI ÁRA, TISZASZENTIMRÉN.

Főraktár Aradon:

Földes Kelemen gyógytárában.

Kiadó lakások!

November hó 1-ére az ujon-
nan épült Flórián-utca 60 szá-
mu házban

kényelmes és modern

berendezéssel

2-3 és 4 szobás lakások.

Bővebbet

2004

Brunner Bélánál

Arad, Szabadság-ter 20.

Leghatásosabb

Rovarpor

bolhák, poloskák, legyek s egyéb
rovarok pusztítására.

Tabakó

kitűnő

molypusztító-szer,

hatása a naphtalint nagyban
felülmúlja.

1/2 kilós csomag 50 fill.

1 kilós csomag 1 kor.

Egyedüli elárúsítók Arad és
környékén

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfümeria nagykereskedése

ARADON.

Szabizadás Kézizzadás

biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle

ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárit — szagtalanít.

Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét

mindenki kiírhatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.

Bámulatatos eredménnyel használtatik mindenféle bőr-
keményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet
a Hajós-féle fogcsep.
Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861

Hajós Árpád

gyógyszeriára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-ter 22. sz., a megyeházzal szemben.

17158—1908

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy Arad város területére behozandó bor, (bor, must, cefre) behozatalára a pécskai, iratosi, kurticsi, simándi, radnai, bodrogi utaknál és a Beczkó-utczal vámoknál elvezető utak vannak kijelölve.

Egyben közhírré tesszük azt is, hogy az ujbör mennyisége folyó évi november hó 20 ik napjáig a városi fogyasztási adófelügyelőség-nél bejelentendő.

Arad sz. kir. város tanácsának 1906. évi augusztus hó 11-én tartott üléséből.

A városi tanács.

99—906. pn.

Hirdetmény.

Mint hogy a tisztli orvosi hivatal jelentése szerint Arad. szab. kir. város területére járványnak nyilvánított kanyaró betegség 1906. évi július hónapban már csak hosszabb időközben 6 esettel jelentkezett, ennél fogva a kanyaró járványt Arad szab. kir. város területére az 1876. évi XIV. t.-cz 157. § értelmében megszüntetnek nyilvánítom.

Aradon, 1906. évi aug. hó 8-án

Institoria,
kir. tanácsos
pólgármester.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

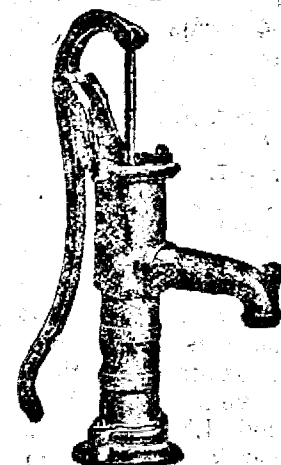
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüti gummirozott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Befü-
tőmőntőde.

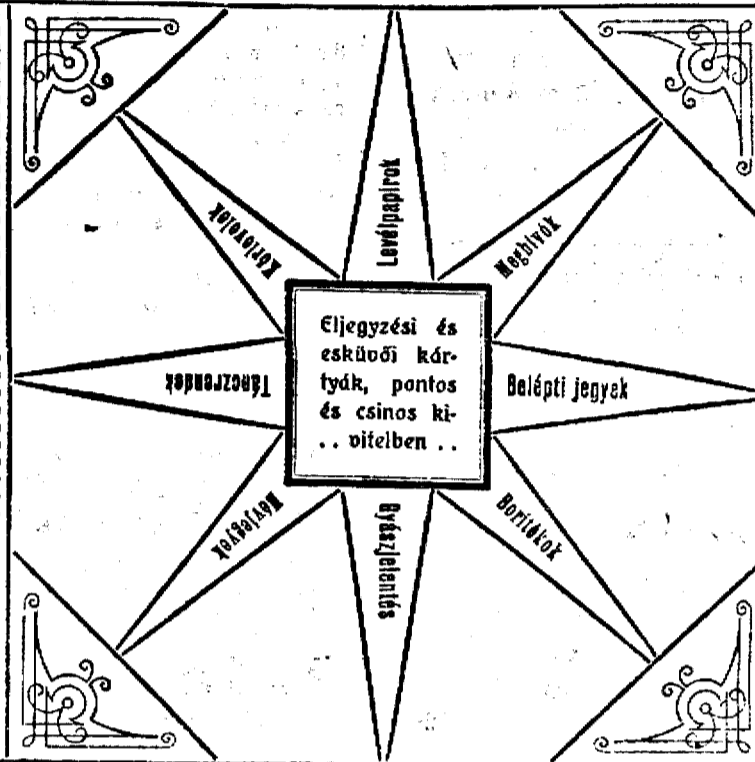
KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Ajánlja
kifűnden berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelıen fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legmo-
dernebb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legter-
jedtebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 re . . . 24 korona.
1 hóra . . . 2 korona.

Vidéken:

1 évre . . . 28 korona.
1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szerkesztőségi telefon 357.

Kiadóhivatali " 151.

Magyar Szabadságharc Története.

Az 1848—49-iki szabadságharc legrészletesebb leírása.

..... IRTA:

GRACZA GYÖRGY.

5 hatalmas nagyalakú kötetből áll.

A tudós lélekességével és kritikájával, de a hazafi lelkesedésével megírt mű, melynek képi egész műveumát teszik a szabadságharc emlékeinek. Okiratok és levelek hasonmásainak gyűjteménye. A szabadságharc idejében készült kiáltványok és egyéb nyomatványok tára. Minden hely, épület és szereplő egyén meg van örökítve benne.

Ára a budai honvédszobor-dombornyomású másával díszített remek kötésben 70 korona.

Havi részlet 4 korona.

Előfizetési-iv!

Kislemen D. és Tára könyvkereskedése Budapest, IV. Reáltanoda-utca, eszemmel megrendelem Gracza György A Magyar Szabadságharc Története című művét, a mely 5 hatalmas nagyalakú kötetből áll. A teljes mű ára a budai honvédszobor dombornyomású másával díszített remek kötésben 70 korona és 4 koronás havi részletfizetésre szállítható. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kifizetésre nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a leírt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszélni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész mű teljes vételára esedékesé válik. A vételár első részlete a mű szállításakor utánveendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján eszemmel megrendelem a fennnevezett munkát _____ koronás vételárért, a teljes mű átvételének biztosítottágot mellett, fizetendő havi _____ koronás részletben a rendelés kelteitől kezdődőleg _____

_____ könyvkereskedésnél.

Embéli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és hely: _____

Név és aláírás: _____

Tessék olvas-
hatón
aláírni

Az EL. Eljegyzési 22. tábla betöltésben helyesítés.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKIK

ismerettség híján

háztartásra,
nevelésre,
kislányok nevelésére,
kislányokra,
segédre,
ipánra,
gazdatisztra,
kulcsára,
tűszellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

nyaralókat vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

AKI

eladni kíván

borot,
szagorád,
bor,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

valamilyen állást betölteni kíván: legbiztosabban és esélytel, ha az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetés

rovatait használja.

Nyaraló és szőlő eladó!

Arad hegyalján Kúvén község legszébb helyén, a motoros megállóhelytől 50 lépésnyire a templom háta mögött: pormentes árnyékos helyen levő emeletes nyaraló, virágos kerttel, kitűnő ivóvízzel és 4 hold példásan kezelt bõtermõ mint a szőlõvel, melyből 3 hold szõlõ már termõképes és az idén is bõ termés mutatkozik, más vállalat miatt eladó. Bõvebb felvilágosítás szolgálat a tulajdonos, Herold Rezsõ Kis-szt Miklós u. p. Ujarad. 1868

Vendéglõsök figyelmébe!

Egy alig használt katonai zenekart helyettesítõ zenélõ automata, egy jó karban levõ fordítható tekeasztal, fõszereléssel és egy acetilgáz fejlesztõ készülék, 10 lángra, jutányos árban eladó. Megtekinthetõ Tótkomlóson, a vasúti vendéglõben. 1979

Kiadó lakások.

szemben a színházzal (Vörösmarty-utca 2. sz.) a) II. emeleti utcai lakás: 5 szoba, fürdõszoba, konyha, eselõszoba és mellékhelyiségek; b) I. emeleti udvari lakás: 3 szoba, konyha és mellékhelyiségek f. é. november 1-tõl bérbévehetõk. Bõvebbet a házfelügyelõnél. 2009

Kiadó úri lakások!

Petõfi-utca 6. számú házban 1906. november hó 1-étõl kiadó; földszinti lakás: 4 szoba, konyha, fürdõszoba és mellékhelyiség, I. emeleti lakás: 5 szoba, konyha, fürdõszoba és mellékhelyiségek. Bõvebb felvilágosítást ad Cukor László lakeroskedõ, Arad, Boros Béni tér 11. szám. 2089

Pár száz métermázsza csemege szõllõt veszek. Czim a kiadóban. 2049

Kiadó

szép 3 szobás külön álló utcai lakás zárt folyosóval, szép udvarral és a lakáshoz szükséges minden mellékkeliségekkel folyó év szeptember 1-sõtõl, évi bér 400 kor. Értekezhetni Hajó-utca 2. sz. alatt. 2068

Szalenna

72, zsir 76 és minden hentesáru a legjutányosabb áron kapható Garai Károlynál, Boczkó-utca 2. szám, Háltérrel szemben. Ugyanott egy tanulónak való fiu felvétetik. 2047

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izó könyv-, papir- és zenemûkereskedése, könyv- és zenemû kölcsöntára, Aradon. 246

Kereskedõségéd

õnnálló elárusító rõfös és nõi divatáru szakmából azonnal fölvetetik. G'ésinger áruházában magyar, német esetleg román nyelv kívánsatos. 2081

Tégla,
Cserép

legkedvezõbben kapható

Pollak Sándor

lárkemenyze téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255
Gyári 515.

Rendelések felvétetnek Karolina-u 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy-u 28. sz. lakásomon. A téglát várn és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új mûutam vezet. 84

Van szerencsém a tisztelt építési vállalkozó és mészkereskedõ urakat értesíteni, miszerint:

Alváczán,

— Az Arad-Csanádi Egyesült-Vasutak vonalán — egy nagyobb szabású

mészégetõ-telepet

létesítettem. Az általam égetett mész kitûnõen köt, a legjobb és legkiadóbb minõségû úgy, hogy bármely czélra is minden tekintetben megfelel. Az üzemet akként rendeztem be, hogy t. vevõimet gyorsan, bármely mennyiség rendelésénél is pontosan kielégíthetem. Rendelések elmemre, Aradra küldendõk.

Kiváló tisztelettel

Klein B. Vilmos

lakeroskedõ Aradon. 1833

3869—1906. pm.

Hirdetés.

Ezennel közbírré teszem, hogy Arad sz. kir. városi törvényhatósági utjainak építése, kezelése és fentartásáról és az erre igénybe vett kiadások valamint a kiadások fedezetére szolgáló bevételekrõl az 1907 és 1908 évekre terjedõ és Arad sz. kir. város közigazgatási bizottsága által megállapított költség elõirányzatokat a felvilágosító mellékletekkel és a közigazgatási bizottságnak 471/1906. szám alatt hozott határozatával együtt 1906. évi augusztus hó 17 ik napjától, 31 ik napjáig bezárólag, Arad sz. kir. város emeleti termében közszemlére kitéltem.

Egyesek az elõirányzat ellen felszólalhatnak és felszólalásukat írásban a kitélõ idõ tartamának lejártá napjáig hozám tenyujthatják.

Arad, 1906 augusztus hó 14-én.

Institoris, s. k.

kir. tanácsos.

polgármester.

A debreczeni országos szakkiállításon éremmel kitüntetve.

Értesítés!

Van szerencsénk az igen tisztelt vevõinket és a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tulajdonosra emelt házberkövetkezésben

üzletünket

julus hó 12-étõl

Szabadság-tér 14. szám alá

helyestük át.

Elvünk tovább is tisztelt vevõinket szolid árakkal és csakis saját készítményû lábbelivel szolgálunk. Mindennemû lábbelikeket raktáron tartunk és mérték után készítünk. — Teljes tisztelettel 1865

Az Aradi Czipészek Termelõ Szövetkeze

Aradon, Szabadság-tér 14. sz.

Vidéki megrendeléseket a rendelés napján továbbítjuk.

463—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épületben levõ söröcsarnok és hozzá tartozó lakásnak f. évi november hó 1 tõl való 6 évre való bérbéradása iránt folyó év augusztus hó 27 én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 10150 korona.

Bánatpénzül leteendõ a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése elõtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevõ kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverési megelõzõleg is megtekinthetõk.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi augusztus hó 18 án tartott ülésébõl.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyzõ.

Már

meg-

nyílt

Er-

dõs

és Társa

kalap, czipõ és férfi-

divat üzlete,

Aradon,

Atzél Péter-utca 1. sz.

(a volt Szabó Albert-féle

helyiségben.) 2035

